Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ КАТТА ЗАФАРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 161 (12.815).
12 июль 1964 йил
ЯКШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ХУШХАБАРЛАР

ҚАРШИ бошқармаси меҳнаткашлари яна бир катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар давлатга 3 минг 850 тонна дон сотиб, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 11центнерга етди.

●

САМАРҚАНД. Область паррандачилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кучайтириб, самарали ютуқни қўлга киритдилар. Колхоз ва совхозлар 20 миллион 500 минг дона тухум топшириб, йиллик планни муддатидан олдин ошириб бажардилар.

Область паррандачилари ҳозирга қадар ўтган йили шу вақтгача топширилганидан 2 миллион дона кўп тухум харид қилдилар.

●

БУХОРО. Ғиждувон бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ Ҳамид Норпўлатов бошлиқ коммунистик меҳнат сут-товар фермаси олти ойлик сут топшириш планини май ойининг биринчи ярмидаёқ ошириб бажарган эди.

Шу кунларда август ойи ҳисобига сут топшираётган ферма меҳнат аҳли янада самарали натижаларга эришмоқда. 332 бош сигирнинг ҳар биридан кунда 9-11 килограммдан сермой сут соғиб олиняпти.

Ферма коллективи давлатга сут сотиш йиллик планини республикамиз юбилейи нишонланадиган кунгача бажариш учун қатъий курашаётир.

ХАЛҚИМИЗ СОҒЛИҒИ — УЛКАН БОЙЛИГИМИЗ

Инсонга ғамхўрлик жамиятимизнинг энг олижаноб афзалликларидан биридир. Жонажон Коммунистик партиямиз Программасининг ҳар бир сатри халқ бахт-саодати, унинг равнақи тўғрисидаги ленинча ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Бизнинг ўлкамизда совет кишиси, унинг сиҳат-саломатлиги ҳамма нарсадан ҳам азиз ва қимматлидир. Шунинг учун халқ соғлиғини сақлаш, совет медицинаси фанини ҳар томонлама тобора ривожлантириб бориш учун йил сайин ғоят катта маблағлар ажратилмоқда. Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг амалий йўлларини белгилаб берган партия Программасида ҳам ана шу масалага алоҳида эътибор берилган. Халқ соғлиғини сақлаш йўлидаги ана шундай юксак ғамхўрликлар натижасида бизнинг ўлкамиз бу соҳада катта тараққиёт йўлини босиб ўтди.

Қуйидаги икки рақам шу тараққиёт йўлининг яхши мезони бўла олади: революциядан олдин ҳозирги Ўзбекистон территориясида 5 миллион аҳоли яшаб, буларга 100 врач, 1000 киши сиға оладиган бир неча касалхонагина медицина хизмати кўрсатар эди. Булар ҳам бойлар, амалдорлар хизматида эди. Кенг меҳнаткашлар оммасининг сиҳат-саломатлиги чалажон табиб-эшонлар, дуохонлар қўлида эди. Эндиликда республикамиз медицина муассасалари тармоқларига бир назар солинг: биргина тўқимачилик комбинатининг ўзида Ўзбекистон территориясида революцияга қадар бўлган врачлардан анча кўп медицина ходими ишлаб турибди.

Бугун бепоён қуёшли ўлкамизнинг шаҳар ва қишлоқларида 13400 врач ва 42500 ўрта медицина ходимлари ишлаб турибди. Бугун республикамиз аҳоли жон бошига ҳисоблаганда врачларнинг сони жиҳатидан Франция, Буюк Британия, Бельгия ва юксак даражада ривожланган бошқа капиталистик мамлакатларни анча ортда қолдириб кетди.

Бугун республикамизда медицина ходимларининг шонли отрядини етиштириб чиқараётган 18 олий ва ўрта махсус медицина ўқув юрти ишлаб турибди, уларда 21 мингдан ортиқ киши таълим олмоқда. Булар бўлажак шифокорлар, эл-юрт саломатлигининг посбонларидир. Улар Ўзбекистондаги 1133 касалхона, 1558 амбулатория ва поликлиника, 3 мингдан ортиқ фельдшерлик-акушерлик пунктлари, 600 дан ортиқ дорихоналарнинг бўлажак ходимларидир.

ШИФОКОР! Нақадар олижаноб сўз бу! Бу сўзни ҳар биримиз зўр эҳтиром, ишонч ва меҳр-муҳаббат билан тилга оламиз. Инсон ўзи учун энг қадрли бўлган нарсани — ҳаётини, соғлиғини ана шу олижаноб касб эгалари қўлига ишониб топширади. Ўз навбатида улар ҳам совет кишиси соғлиғини сақлаб қолиш учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сафарбар этмоқдалар. Республикамиз медицина ходимларининг ғоят катта отряди ўзининг тинмай қилаётган меҳнатини, фикр-зикрини, қалб ҳароратини инсон умрини узайтиришга бағишламоқда. Бундай шифокорларимизнинг номлари халқимизнинг қалб пардаси, меҳр кўри билан қуршаб олинган. Янгиерлик кўз врачи Санобар Иброҳимова, юқоричирчиқлик хирург Ҳалим Алимов, чирчиқлик Валентина Морозова, қорақалпоғистонлик Клавдия Мингаличева, бухоролик Вера Ляпина, тошкентлик Матлуба Каримова эл меҳрига сазовор бўлган шифокорлардир. Бундай муътабар номларни республикамиз медицина муассасаларидан ўнлаб, юзлаб келтириш мумкин.

Аҳолининг сиҳат-саломатлиги кўп жиҳатдан унинг меҳнат ва турмуш шароитига боғлиқдир. Партия ана шуни назарда тутиб, техника тараққиёти йўлида ғоят катта тадбирларни амалга оширмоқда. Шаҳар ва қишлоқларни обод қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Республикамизда кейинги 5-6 йил мобайнида умумий майдони ўн миллион квадрат метр келадиган уй-жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди, қишлоқларда эса 90 мингга яқин шинам уйлар қурилди. Аҳоли яшайдиган жойларни кўкаламзорлаштириш, уйларни газлаштириш ишлари жуда кенг миқёсда олиб борилмоқда. Республика ҳукумати шифохоналардаги ўринлар сонини яқин бир неча йил ичида уч баравар кўпайтириш тадбирларини белгилаб чиқди. Булар, шубҳасиз, меҳнаткашлар учун қилинаётган чексиз ғамхўрлик, уларнинг умрига умр қўшадиган ажойиб воситалардир. Шунинг учун ҳам республикамизда одамларнинг ўртача умр кўриши анча узайиб кетди. Ҳозир умрнинг ўртача узунлиги Ўзбекистонда 70 ёшга етади, яъни икки баравардан зиёдроқ кўпайди. Ҳозир бизнинг республикамизда ҳар 200 минг кишидан 23 кишининг ёши 100 дан ошган, 150 кишининг ёши 80 дан ошибди. Ҳолбуки, Америка Қўшма Штатларида ёши юздан ошган кишилар ҳар 200 минг кишига фақат учта ҳисобланади.

Республикамизда соғлиқни сақлаш соҳасида эришилган бу ютуқлар, шубҳасиз, ҳаммамизнинг қалбларимизни фахр ва ғурур ҳис-туйғулари билан тўлдириб юборади. Аммо ана шу ғоят катта юксалиш ва тараққиёт билан бирга ҳали бизда ўз врачлик бурчига юксак онглилик нуқтаи назаридан қараб иш тутмайдиган, инсонларга меҳрибончилик билан муомала қилиш ўрнига қўпол муомалада бўладиган медицина ходимлари, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни юксак савияга кўтара олмаётган медицина муассасалари ҳам учраб турадики, буни нормал ҳол деб бўлмайди.

Бухоро, Сурхондарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг айрим узоқ районларида аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ҳануз кўнгилдагидек эмас. Бу ерларда медицина ходимлари етишмаслиги баҳона қилинади. Афсуски, ана шу областлар ва Қорақалпоғистон АССРнинг айрим районларида мавжуд медицина ходимлари кучидан рационал фойдаланиш масаласига соғлиқни сақлаш органлари керагича эътибор қилаётганлари йўқ.

Совет кишиси ўз сиҳат-саломатлигини тиклаш учун барча имкониятларга эга. Унинг ана шу имкониятлардан тўла фойдаланиши учун республикамиз медицина муассасалари ўз ишларини намунали йўлга қўйишлари керак. Ишни шундай ташкил этиш кераккки, тони шифохонага келган бемор шифокорнинг меҳр-муҳаббати билан қуршаб олинсин, шифохона остонасидан дардига тезроқ шифо топиб чиқиб кетсин.

Республика Врачлар малакасини ошириш институти врачларга малака ошириш нуқтаи назаридангина эмас, уларнинг бемор билан бўладиган муносабатлари тўғрисида ҳам йўлланма бериб турмоғи лозим, зотан совет кишисига ғамхўрлик ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Моддийноз-неъматларни бунёд этаётган, коммунизмнинг муҳташам биносини ер юзида биринчи бўлиб азим қудрат билан қураётган олижаноб инсон — совет кишисининг соғлиғи эл-юрт бойлигидир.

Шифокор, эл соғлиғининг сергак қўриқчиси бўл, унинг сиҳат саломатлигини кўз қорачиғингдай асра!

ЁШ ДЕҲҚОНЛАР РАПОРТИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси

Ўртоқ Никита Сергеевич ХРУЩЕВГА

Азиз Никита Сергеевич!

Биз, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети X пленумининг қатнашчилари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш учун, суғориладиган ерларда дон хўжалигини ривожлантиришда юксак марраларни эгаллаш учун бошланган курашнинг дастлабки якунларини тўплаш мақсадида йиғилдик.

Ўзбекистон далаларининг ёш меҳнаткашлари икки марта ҳосил олиш учун, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан камида 100 центнер дон етиштириш учун мусобақани кенг қулоч ёздириб юборганликларини ўтган йил октябрь ойида КПСС Марказий Комитетига маълум қилган эдик.

Сизнинг зўр самимий муҳаббат ва бизнинг кучларимизга ишонч руҳи билан суғорилган жавоб мактубингиз, Сизнинг оталарча доно маслаҳатларингиз республика комсомоллари ва ёшларини фидокорона меҳнат қилишга илҳомлантириб юборди. Биз қилаётган ишимизнинг аҳамиятини чуқур англаб, олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун партия ва халқ олдида ғоят масъулиятли эканлигимизни англаб, буни дилимизга чуқур жо қилиб олдик.

Дон экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун кузданоқ кураш бошлаган эдик. Комсомол-ёшлар бригадаларининг 500 та серғайрат ва ишбилармон раҳбари танлаб олинди. Минглаб ёш ғаллакорлар Люба Ли, Очил Мўминов, Роза Отабоева, Раҳмон Абдурасулов, Дионис Пак ва бошқа шу каби атоқли мўл ҳосил усталари қўлида таълим олдилар.

Комплекс механизацияга асосланган илғор агротехника, бу йил далаларга кенг одим ташлаб кирган химия бизни ўз мақсадимизга элтувчи ишончли йўлдошларимиз бўлиб қолди.

Серқуёш диёримизда Ўзбекистоннинг мўл пахтаси ва улкан ғалла хирмони учун қаттиқ кураш бораётган ҳозирги пайтда, республика комсомол ва ёшлари Сизга берган ваъдаларини шараф билан адо этмоқ учун куч-қувватларини аямай, матонат ва илҳом билан ишлаётганликларини азиз Никита Сергеевич, Сизга хурсанд бўлиб маълум қиламиз.

Дастлабки натижалар кўзга яққол кўриниб турибди. Дон экинларидан мўл ҳосил олиш учун курашга қўшилган 500 бригададан 400 таси ўз зиммасига икки марта ҳосил етиштириш ва 21.200 гектар сувли ернинг ҳар гектаридан 100 центнер дон йиғиштириш мажбуриятини олди. Ҳамма юзцентнерчи бригадалар жон куйдириб меҳнат қилди, уларнинг кўпчилиги дастлабки экин бўлган буғдойнинг ҳар гектаридан 35, 40, 50 центнер ва бундан ҳам ошириб хирмон кўтарди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳозирдаёқ давлат омборларига қарийб 15 миллион пуд дон тўкдилар, йиллик планни шараф билан бажардилар ва Ватанга 35 миллион пуд дон бериш ҳақидаги ўз мажбуриятларини яқин фурсатда бажариш учун ҳозир бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар. Сизга шуни хурсандчилик билан маълум қиламизки, азиз Никита Сергеевич, республиканинг олтинсимон ғалла дарёсига юзцентнерчи комсомолларнинг қўллари билан етиштирилган ва йиғиштириб олинган миллион-миллион пуд ғалла ҳам бизнинг кенг жилғаларимиз бўлиб қўшилди.

Биз шу билан беҳад фахрланамизки, коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш учун, янги одамни тарбиялаш учун, ҳамма халқларнинг Тинчлиги, Меҳнати, Озодлиги, Тенглиги, Қардошлиги ва Бахт-саодатидан иборат коммунистик идеалларни абадий қарор топтириш учун бошланган буюк умумхалқ юришида қатнашмоқдамиз.

Республика комсомоллари меҳнат шон-шуҳратининг янги ёрқин машъалаларини ўз сафларидан дадил кўтармоқдалар. Бизнинг сафларимизда ғалладан ажойиб ҳосил етиштирувчи миришкорлар етишиб чиқди.

Қува ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Социализм» колхозида Сулаймон Умаров бригадаси ҳар гектаридан 53 центнер буғдой ва 57 центнер арпа йиғиштириб олди. Генерал Раҳимов номли колхозда Раҳмон Абдурасулов бригадаси гектар бошига 52 центнер буғдой етиштирди. Қарши ишлаб чиқариш бошқармасидаги Карл Маркс номли колхозда Жўра Розиқов, Чуст ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленин йўли» колхозида Исроил Машарипов, Ленинград ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхозда Меликўзи Омонов, Наманган ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Партия XXII съезди» колхозида Маҳмуд Ҳамроев бошчилик қилаётган ёшларнинг коллективлари гектаридан олинадиган дон ҳосилини 45 центнерга етказди.

Биз парвариш қилаётган сахий сувли ер ўзининг дастлабки мўл самараларини тўкиб ташлади. Ҳозир биз ана шу массивларнинг ўзида иккинчи марта ҳосил етиштириш, такрорий равишда экилган маккажўхори ва оқжўхорининг ҳар гектаридан 60-70 центнер дон олиш учун курашни астойдил ва кенг авж олдириб юбордик. Донни йиғиштириб олиб, далаларни тозалаганимиздан кейин фурсатни сира бекор ўтказмай ерни ҳайдадик, маккажўхори экдик. Ҳамма жойда уруғни қийғос ундириб олдик, парваришни кучайтириб юбордик, экинларни суғормоқдамиз.

Жонажонимиз Никита Сергеевич, Сизга берган ваъдамизни бажарамиз ва албатта бажарамиз. Ленин партияси қалбларимизга ёқиб қўйган комсомоллик ёлқини бунинг гаровидир. Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатимиз — энг олий вазифамиз, муқаддас фарзандлик бурчимиз, шон ва шарафимиз эканини равшан тушуниб турганлигимиз — бунинг гаровидир.

Ўзбекистоннинг сахий ерларида бизнинг қўлларимиз билан эгиз бўлиб етишаётган пахта ва дон коммунистик мўл-кўлчиликнинг умумий азим дарёсига қуйила берсин! Ана шу икки баҳодир — пахта ва дон — социалистик давлатнинг иқтисодий қудратини тағин ҳам баланд кўтара берсин, ер юзида энг адолатли жамият ижодкорлари бўлган совет кишиларининг турмушини тағин ҳам бадавлат ва кўркам қила берсин!

Улуғ Лениннинг гениал идеялари, улуғ Ленин тузган қаҳрамон коммунистлар партиясининг мардлиги ва донишмандлиги, азиз Никита Сергеевич, Сизнинг совет ёшларига муҳаббатингиз, унинг бахти ва саодати тўғрисидаги оталарча ғамхўрлигингиз бизни меҳнатга ва қаҳрамонона ишларга илҳомлантирмоқда.

Партия журъаткорона ижодий ишларимизга бепоён майдон очиб берди, орзуларимизга қанот боғлади, бизга ғолибларнинг кучи ва иродасини бағишлади, коммунистик гўзал истиқболимизни кўзимизга яқин ва аён қилиб қўйди. Партиянинг улуғворлигига, унинг коммунизм бунёдкорлари ёш авлодига нисбатан кўрсатаётган ишончига муносиб кишилар бўлиш — бизнинг олий мақсадимиз, эзгу муддаомиз, қувончбахш орзумиздир.

Комсомоллик шарафи номи билан Сизни, азиз Никита Сергеевич, ишонтириб айтамизки, сувли ерларда дон экинларидан юз центнер ҳосил унади! Бу — Сизнинг совет ёшларига, унинг ижодий яратувчилик кучларига кўрсатаётган юксак ишончингизга бизнинг жавобимиздир. Бу қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашдан иборат улуғ ишга қўшадиган ҳиссамиздир. Бу Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг қирқ йиллик юбилейига бизнинг совғамиздир.

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ X ПЛЕНУМИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ.

(«ПРАВДА», 11 июль).

НАМАНГАН бошқармасидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Акбар Алиев бошлиқ бригадаси бу йил гектаридан 40 центнер пахта ҳосили олишга бел боғлаган. Ғўзалар шу кунга қадар уч марта комплекс парвариш қилинди. Суратда: тракторчи Абдусамад Қодиров культиваторни кўздан кечиряпти.

В. Кожевников ва Е. Корниенко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТУРМУШ МАДАНИЯТИНИ ЮКСАЛТИРАЙЛИК

ТЕРМИЗ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бу ерда Сурхондарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми якунлари ва область партия ташкилоти олдида турган вазифалар ҳақида обкомнинг биринчи секретари ўртоқ Ф. Шамсиддинов доклад қилди.

Докладчи областда фан ва маданиятнинг тобора равнақ топаётгани, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси ўсиб бораётганини алоҳида таъкидлаб ўтди. Ҳозир областда 380 га яқин мактабда 106 минг бола таълим оляпти. 335 медицина муассасаси, кўплаб маданий-оқартув ташкилотлари ишлаб турибди. Кейинги йиллар ичида шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, электрлаштириш, радиолаштириш ва телефонлаштириш соҳасида анча ишлар қилинди. Кейинги 4 йил мобайнида шаҳарлардаги уй-жойлар фонди 16 процентга кўпайди, колхозчилар учун 3.700 уй-жой қурилди.

Музокарада сўзга чиққан Термиз шаҳар партия комитетининг секретари А. Усмонов, Денов шаҳар ижроия комитетининг раиси Л. Аҳмедова, Сариосиё бошқармасидаги «Коммунизм» колхози партия ташкилотининг секретари Х. Мусурмонов, Денов ишлаб чиқариш бошқармасидаги Собир Раҳимов номли колхоз раиси Қ. Ёдгоров, «Сурхансовхозводстрой» қурилиш-монтаж участкасининг бошлиғи В. Михайлов ва бошқалар баъзи партия ташкилотлари турмуш маданиятини янада кўтариш, эскилик сарқитларига қарши кураш соҳасида кампаниячилик билан, ўлда-жўлда иш олиб бораётганликларини танқид қилдилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг фан ва олий ўқув юртлари бўлими мудири ўртоқ Б. Абдураззоқов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

А. ХАЛИЛОВ.

„ЭЛЕКТРОН-3" ВА „ЭЛЕКТРОН-4" ОРБИТАДА

Атмосферанинг юқори қатламларини ва космик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ, 1964 йил 11 июлда Совет Иттифоқида космик система учирилди. Бу космик система «Электрон-3» ва «Электрон-4» деб аталган иккита илмий станциядан (Ер йўлдошларидан) иборат бўлиб, битта қудратли учирувчи ракета бу илмий станцияларни бир-биридан анча фарқ қиладиган орбиталарга чиқариб қўйди.

Учирувчи ракета учиб бораётган актив участкада ракета охирги босқичининг двигатели ишлаб турган пайтда «Электрон-3» космик станцияси учирувчи ракетадан ажратиб юборилди. Шундан кейин учирувчи ракетанинг охирги босқичи учишда давом этди ва зарур тезликка эришиб, «Электрон-4» космик станциясини белгиланган орбитага олиб чиқди.

(ТАСС).

ЎРИМ-ЙИҒИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ва Министрлар Совети июлнинг биринчи ўн кунлигида ғаллани ўриб-йиғиб олишнинг ва давлатга дон топширишнинг боришига доир материалларни кўриб чиқиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Сирдарё областида** қолдирдилар. (Область партия комитетининг секретари ўртоқ **Маҳмудов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Тасанбоев**, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Руцкий**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Осипов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Тоғаев**, дон маҳсулотлари бош бошқармасининг область вакили ўртоқ **Қораев**). Бу область ўн кунликда 22.9 процент, мавсумда эса 53.3 процент майдондаги ғаллани ўриб олди, давлатга дон сотиш юзасидан олган мажбуриятини 74 процент бажарди.

Кўчма Қизил байроқ **Қашқадарё областига берилди**. (Область партия комитетининг секретари ўртоқ **Асомов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов**, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Мусин**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Рижков**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Раҳмонов**, дон маҳсулотлари бош бошқармасининг область вакили ўртоқ **Фармонов**). Бу область ўн кунликда 21.3 процент, мавсумда эса 49.2 процент майдондаги ғаллани ўриб олди ва давлатга дон сотиш юзасидан олган мажбуриятини 74.6 процент бажарди.

Самарқанд ва Сурхондарё областларида ўрим-йиғим ва давлатга дон сотиш яхши уюштирилмаганлиги қайд этилди. Самарқанд области давлатга дон сотиш юзасидан олган мажбуриятини 31.2 процент ва Сурхондарё области 48.8 процент бажарди.

Андижон, Фарғона ва Бухоро областларида ўрим-йиғим ва давлатга дон сотиш суръати паст бўлганлиги ҳамда такрор экиш қониқарсиз бораётганлиги сабабли областларнинг ана шу группаси учун таъсис этилган кўчма Қизил байроқ июль ойининг биринчи ўн кунлигида берилмайди.

Сирдарё ва Қашқадарё область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бошқармаларининг ҳар қайсисига йиғим-терим илғорларини мукофотлаш учун 500 сўмдан пул ажратилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ХАЛҚ РАССОМИ С. Т. КОНЕНКОВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет тасвирий санъати соҳасидаги ғоят катта хизматлари учун ва тўқсон ёшга кирганлиги муносабати билан СССР халқ рассоми Сергей Тимофеевич **Коненковга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилсин, унга **Ленин** ордени билан **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Советининг Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Советининг Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1964 йил 10 июль.

ҒАЛЛА ФРОНТИДА

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 11 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	74,6	4,4
Сирдарё	70,0	5,3
Андижон	55,2	2,5
Фарғона	52,5	1,3
Сурхондарё	48,8	1,4
Бухоро	40,9	3,3
Тошкент	40,3	1,7
Самарқанд	31,2	2,5

ПАРТИЯ, ҲАМИША СЕН БИЛАН БИРГАМИЗ

Р. АБДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари

Бундан қирқ йил муқаддам Россия Коммунистик Ёшлар Союзи VI съездида комсомол бундан буён Ленин номи билан юритилиши тантанали суратда эълон қилинди.

Съезд қатнашчилари ленинча яшаш, ишлаш ва курашга, Ильичнинг мамлакатда коммунистик жамият қуриш тўғрисидаги васиятларига тўла амал қилишга қасамёд қилдилар.

Ана шу қасамёдга содиқ комсомоллар Ватан урушигача бўлган беш йилликлар даврида шижоат билан ишладилар, мамлакатни индустрлаштириш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришнинг жанговар курашчилари бўлдилар. Ёшлар қўли билан қурилган Магнитка, Амурдаги Комсомол шаҳри, ўнлаб домна ва шахталар ана шуларнинг гувоҳидир. Комсомоллар Улуғ Ватан уруши йилларида мардлик, жасорат кўрсатдилар.

— Шу кунларда минглаб ёш ватанпарварлар қалб амри билан Сибирь ва Шимолдаги қурилишларга, катта химия объектларида ишлаш учун жўнаб кетмоқдалар. Замонамизнинг улуғвор қаҳрамонларини — шонли совет космонавтларини ҳам Ленин комсомоли тарбиялаб вояга етказди.

Эндиликда комсомол сафига бундан қирқ йил олдин бўлганидек, 22 минг эмас, 22 миллион йигит ва қиз бирлашган. Улар коммунизмнинг актив қурувчиларидир. Мамлакатдаги барча комсомоллар билан бир қаторда, Ўзбекистон комсомоли ҳам 40 йил мобайнида шонли йўлни босиб ўтди.

Комсомол ташкилотлари республика халқ хўжалиги учун миллий кадрлар тайёрлаш соҳасида ҳам катта ишлар қилди. Комсомоллар Чирчиқдаги корхоналар қурилишида, Катта Фарғона канали ва Фарҳод гидроэлектростанциясида, Бекобод металлургия комбинатида ва бошқа корхоналарда зўр ғайрат билан ишладилар, партия ва Ватан амрини шараф билан бажардилар. Катта Фарғона каналини қургани учун Совет ҳукуматининг орден ва медаллари билан мукофотланганлардан 433 киши ёш ватанпарварлардир. Тўйчи Эрйигитов, Турғун Аҳмедов сингари ўнлаб жасоратли ёшларимиз фашист босқинчиларга қарши қаҳрамонона курашдилар, Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган номга муносиб мардлик ва жасорат кўрсатдилар. Ўн минггa яқин ўзбек жангчиси Ватан озодлиги ва мустақиллигини сақлаб қолиш учун олиб борилган жангларда кўрсатган қаҳрамонлик ва жасорати учун Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди, 198 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак номни олишга муяссар бўлди.

Комсомоллар, республиканинг барча ёшлари партиянинг қўриқ ерларни ўзлаштиришга қилган даъватини жон-дил билан қабул қилдилар, юзлаб ва минглаб ёш ватанпарварлар Мирзачўл, Марказий Фарғона, Қарши чўлларида катта ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Улар чўлда фаровонлик воҳаси бунёд этмоқдалар, янги шаҳар ва посёлкалар қурмоқдалар.

Ўзбекистон комсомоли республиканинг химия ва цемент заводларини, ирригация қурилишларини оталиққа олган. Республика комсомоли оталиқ қилаётган 17 зарбдор қурилишда иш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бизнинг йигит ва қизларимиз Тошкент ва Навоийдаги ГРЭСларда, Фарғонадаги азот ўғитлари заводида ва Қўқон суперфосфат заводи, шунингдек бошқа муҳим қурилишларда чинакам ҳаёт ва меҳнат мактабини ўтамоқдалар. Республика комсомоли дунёда энг йирик Бухоро—Урал газ қувурини қуришда ғоят катта ҳисса қўшди. Яқинда ана шу Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилишининг ёш ишчилари ва инженер-техник ходимлари партия ва ҳукумат топшириғи шараф билан бажарилгани, газ қувурининг биринчи навбати ишга туширилгани ҳақида ВЛКСМ Марказий Комитетига зўр қувонч ва фахр билан рапорт бердилар.

Республика ёшлари ўзига хос жанговарлик билан юбилей йилида мамлакатга камида 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашда ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. 2 мингдан ортиқ комсомол В. Тюпко ва Ж. Кўчиев тўплаган илғор тажрибалар асосида ишлаб, арзон ва катта ўзбек пахтаси етказиш учун, асосий ҳосилни машиналарда териб олиш учун курашмоқда.

Ўзбекистон комсомоли суғориладиган ерлардан йилида икки марта ҳосил олиб, 100 центнердан ҳосил кўтариш ҳаракатининг ташаббускори бўлди. Никита Сергеевич Хрушчев бу ташаббусни маъқуллаб, ёш ғаллакорларга, Ўзбекистоннинг барча комсомолларига қалб сўзларини ёзди. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ана шу хатидан илҳомланган комсомоллар республикада 561 юзцентнерчи ғаллачилик бригадаси туздилар. Буларнинг кўпчилиги ҳар гектар ердан 35-40-50 ва ундан ҳам ошириб дон ҳосили етиштириб, шу билан бирга бўшаган ерларга такрорий маккажўхори экдилар. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевга мактуб қабул қилиб, республика ёшлари суғориладиган ерларда ғалладан мўл ҳосил етиштириб, дастлабки ғалабани қўлга киритганликлари ҳақида рапорт бердилар.

«Қадрдон Никита Сергеевич, шонли комсомол номидан, — деб ёзади ёш ватанпарварлар,— Сизни ишонтириб айтамизки, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан албатта 100 центнердан дон олинади!».

Комсомолга В. И. Ленин номи берилган куннинг 40 йиллигига тайёрланаётган республикамиз ёшлари бу шонли кунни ленинча меҳнат вахтасида туриб нишонлашга қарор қилди.

Ёшлар ўртасида Ленин комсомоли босиб ўтган шонли йўл тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда, кекса комсомоллар билан учрашувлар уюштирилмоқда.

Жонажон партиямиз комсомол ҳақида ҳамиша катта ғамхўрлик кўрсатиб, ғоят масъулиятли вазифаларни бажаришни ёшларнинг ана шу шонли отрядига ишониб топширмоқда. Ленин комсомоли ўзининг бутун фаолияти билан шу юксак ишончни шараф билан оқлаб келмоқда. Комсомол байроғидаги беш орден у қилган шонли ишларнинг катта мукофоти, комсомолнинг етуклигидан улкан далолатдир. Биз — улуғ Ленин набиралари комсомолга доҳий номи берилганига 40 йил тўлган кунни тантанали вазиятда нишонлаб, ўзимизнинг бутун куч-ғайратимизни, ёш қалбларимизнинг ҳароратини коммунизм қурилишига бағишлаймиз.

ТОШКЕНТДАГИ гидрометеорологик асбоблар заводи ўз маҳсулотларини Осиё, Африка ва Европанинг 16 мамлакатига жўнатиб турибди. Шу кунларда корхона коллективи гелиограф асбоблари ҳам тайёрлашга киришди. Суратда асбобсозлик бригадаси бошлиғи Р. Николаев гелиограф асбобларини текшириб кўрмоқда.

Б. Мазур фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎРТА ОСИЁ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИНИ ЭНГ ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН ЮКСАЛТИРАЙЛИК

Ғалабалар, резервлар, умидлардан сўзловчи рақамлар ❋ *Янги структура амалда* ❋ Иқтисодий билимлар — ҳаммага ❋ Уч юз йигирма завод — машъал ❋ Ҳар бир ишчининг ўз резерви бор ❋ Яхши тажрибага кенг йўл ❋ Мусобақадош дўстлар билан учрашув.

Рақамлар кўп нарсадан — ютуқлардан, муваффақиятсизликлардан, истиқболдан гапириб бериши мумкин. Биз Ўрта Осиё республикалари саноат ходимларининг 9-10 июлда Тошкентда бўлиб ўтган учрашуви ҳақидаги ҳисоботни учта ана шундай рақам билан бошлаймиз.

Мана ўша рақамлар:

— Йилнинг биринчи ярмида ялпи маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11,7 процент ошди.

— Иқтисодий райондаги ҳар олти корхонанинг бири планни бажармади.

— Етти йилликнинг сўнгги икки йилида Ўрта Осиё республикаларида ишлаб чиқариш ҳажми 25,2 процент ортади.

Шундай қилиб, бу уч рақам фақат ҳозирги аҳвол билан истиқболни акс эттириб тургани йўқ, бу рақамлар Ўрта Осиё индустриясида ишлаётган етти юз минг ходимнинг ҳар бирига — ишчиларга, инженерларга, конструкторларга, экономистларга, корхона раҳбарларига берилган савол бўлиб ҳам эшитилмоқда. Қуйидаги масалаларни суриштириб, тагига етиш керак:

— Муваффақият нималар ҳисобига қўлга киритилди?

— Ҳамма резервларни ишга солиб юборишга нималар халақит берди?

— Ишлаб чиқаришни белгиланган даражада ўстириш учун қандай чоралар кўрилади?

Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **С. И. Кадишевнинг** доклади ва кенгаш қатнашчиларининг ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланиш ҳамда иқтисодий ишни такомиллаштириш тадбирларига бағишланган нутқлари ана шу саволларга жавоб бўлди.

Ўтган бир ярим йил ичида Ўрта Осиё республикалари саноатида кўп ўзгаришлар рўй берди. Ягона Халқ хўжалиги кенгаши тузилиб, Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистондаги мингдан ортиқ корхона унинг ихтиёрига бериб қўйилди.

Халқ хўжалиги кенгаши дастлабки кезларданоқ иттифоқдош республикалардаги партия ва совет органлари билан мустаҳкам алоқа боғлаб, кўпгина корхоналарни ихтисослаштирди ва кооперативлаштирди, бир хилдаги корхоналарни бир жойга тўплади, майда корхоналарни каттароқ корхоналарга қўшиб юборди. Ўрта Осиё миқёсида ихтисослаштирилган таъминот ва сотиш ташкилотлари тузилди. Планлар аниқлаштириб олинди. Буларнинг ҳаммаси саноатнинг ишига баракали таъсир кўрсатди.

Химия, машинасозлик, нефть ва газ, енгил саноат бошқармалари КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг қарорларига амал қилиб, ишлаб чиқаришни юксалтириш йўлида бир қанча тубли тадбирларни амалга оширдилар.

Коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қулоч ёздирилди. Масалан, Самарқанд области корхоналарида шу ҳаракатда неча ўн минглаб киши қатнашмоқда, деди область партия комитетининг секретари **И. П. Титков.** Саноат корхоналарининг коллективлари республика ва Ўзбекистон Коммунистик партияси 40 йиллиги шарафига мусобақалашиб, йилнинг биринчи ярми планини муддатидан олдин адо этдилар. Партия ташкилотлари хўжалик ходимларининг фаолиятини контроль қилиб тургантиги бунга кўп даражада ёрдам берди. Чунончи «Красний двигатель» заводининг партия ташкилоти қуймалар брак бўлаётганлигининг сабабларини топишга ва цехни ўпирилишдан олиб чиқишга кўмаклашди. Суперфосфат заводи коммунистларининг ташаббуси билан минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан тадбирлар комплекси амалга оширилди.

Ишлаб турган бир қанча корхоналар ҳам маҳсулот беришни жиддий равишда кўпайтирди. Масалан, Наманган трансформатор заводининг ихтисослаштирилиши натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш икки баравар ошди. Бир қанча тикув фабрикалари маҳсулот турларини ўзаро пухта тақсимлаб олиб, поток ишлаб чиқаришга кўчди ва кўпроқ маҳсулот бера бошлади. Жумладан, Ленинободдаги 2-тикувчилик фабрикаси, деди корхона директори **Б. М. Бобоева,** ихтисослаштирилганидан кейин қолоқликни тугатиб, ўзининг молиявий аҳволини мустаҳкамлаб олди.

40 мингга яқин рационализатор техникани такомиллаштиришга ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Иқтисодий иш муҳим роль ўйнамоқда. Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **В. С. Скребнев** корхоналарнинг аҳволини ва имкониятларини акс эттирувчи иқтисодий анализнинг таъсири тўғрисида гапирди. Шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари ҳузурида ишлаётган иқтисодий анализ жамоатчилик бюролари шаҳар корхоналаридаги 150 бюронинг фаолиятини координациялаштириб ва бирлаштириб турибди.

Андижон область партия комитетининг секретари **Н. И. Белоусов** «Полвонтош» нефть кони ва областдаги бир қанча бошқа корхоналарнинг тажрибаларини гапириб берди. Бу жойларда айрим бригада ва звеноларнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари мунтазам анализ қилиб борилмоқда, айрим ишчилар нима сабабдан ўз нормасини бажармаётганлигига эътибор берилмоқда.

Бинобарин, кенгаш қатнашчилари нуқсонларни қаттиқ танқид қилдилар, қўлдан бой бериб қўйилган ёки тўлиқ фойдаланилмаган имкониятларни очиб ташладилар.

Ҳар олти корхонанинг бири қолоқ ҳисобланади. Энди бунга ташкилий даврдаги қийинчиликларни рўкач қилиб бўлмайди. Бунинг устига қолоқ завод ва фабрикалар сони 1964 йилда 1963 йилдагидан бир ярим баравар кўпайиб кетди.

Шундай бўлишига одатда объектив сабаблар йўқ. Масалан, аъло даражали ускуналар билан жиҳозланган Беззмеин цемент заводи ташкилотчилик ишлари кўнгилдагидек бўлганида, планни муваффақият билан адо этиши мумкин эди. Лекин ускуналардан ёмон фойдаланилмоқда, ускуналар пала-партиш ремонт қилинмоқда. Бу заводда бекор туриб қолиш ҳоллари Қувасой ва Душанба комбинатларидагига нисбатан 20-25 процент кўпдир.

Анализ шунга имкон бермоқдаки, гарчи процентнинг ўндан бир қисми билан ўлчанганида ҳам, ҳар қандай нобудгарчиликнинг сабабларини аниқлаш мумкин. Масалан, Душанба тўқимачилик комбинати ўз кўрсаткичларини ўтган йилдагига нисбатан яхшилаб олган бўлса ҳам, лекин планни бажаришга ярим процент етмай қолди. Ана шу ярим процент маҳсулотни бериш мумкинми? Сўзсиз мумкин эди. Комбинатда пландан ортиқча бекор туриб қолиш ҳолларига йўл қўйилди, тўқув ускуналарининг иш унуми планга нисбатан 0,4 процент паст бўлди.

Қолоқларни илғорлар даражасига тенглаштириш ишлаб чиқаришни умумий юксалишга эриштиришнинг энг таъсирчан йўлларидан биридир.

Бу соҳада партия ташкилотлари етакчи роль ўйнамоғи керак. Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети Саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари **Г. Я. Соломко** айтдики, Сулюкта шаҳар партия комитети хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари билан ҳамкорликда иш кўриб, «Сулюктауголь» коллективининг қолоқликдан чиқиб олишига астойдил ва изчил равишда ёрдам берди. Шаҳар партия комитети раҳбарликни мустаҳкамлаш, корхона резервларини юзага чиқариш тўғрисида ғамхўрлик қилди.

Ўрта Осиё республикаларида ибрат олишга арзийдиган корхоналар оз эмас. Масалан, иқтисодий райондаги 320 корхона йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқаришни 1963 йилнинг шу давридагига нисбатан ўн процент ва бундан ҳам кўпроқ оширди.

Мамлакатнинг бошқа иқтисодий районларидаги корхоналар тажрибаси ҳам битмас-туганмас бир хазинадир. Ҳамма иллат шундаки, бу тажриба кўпинча яхши пропаганда қилинмаяпти, ишга солинмаяпти.

Баъзан эса тақлид қилишга арзийдиган ишлар бўлмагани ҳам майли — бир қанча корхоналарда элементар тартиб йўқ. «Атлас» фирмаси ўтган йили беш процент хом ашёни ортиқча сарфлаб юборди. Ўш ва Ленинободдаги шойи тўқиш комбинатлари хом ашёни ортиқча сарфлаш орқасида маҳсулот таннархини 300 минг сўм ошириб юборди.

Етти йиллик охиригача бутун коллективни иқтисодий билимлар билан қуроллантиришни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик, деди Фрунзе номли завод директори **А. З. Кумиш.** Чунки корхонанинг фаолияти ҳар бир ходим ўз иши натижаларини қанчалик анализ қила билишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Заводда назарий конференциялар тез-тез ўтказиб турилмоқда. Бундан мақсад тажрибани умумлаштиришдир. «Завод ишидаги бир минутнинг қадри» деган темада ўтказилган конференция ҳаммада қизиқиш туғдирди.

«Ашнефтемаш» заводи партия ташкилотининг секретари **В. Р. Миляев** ўз нутқини иқтисодий анализ жамоатчилик бюросининг ишига бағишлади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитети Саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари **Б. Г. Гелдиев** бинокорлик материаллари саноати бошқармасининг ишда жиддий камчиликларга йўл қўяётганлигини танқид қилди. У, шунингдек «Туркменкабель» заводи ўз оғаси «Ташкенткабель» заводидан кўпроқ нарса кутишга ҳақлидир, деди. Тошкент заводи катанкани бир меъёрда етказиб бермаётир.

«Ташкенткабель» заводи партия комитетининг секретари **М. Н. Селиверстова** «Туркменкабель» заводига ёрдам кучайтирилади, деб коллектив номидан ваъда берди. Бунинг учун имконият бор. Гарчи корхона прокат стани ва бошқа техниканинг лойиҳада белгиланган қувватини анча ошириб юборган бўлса ҳам, эришилган натижалар ҳали чегара эмас. Новаторлар ишлаб чиқаришни янада юксалтириш йўлларини зўр бериб қидирмоқдалар.

Капитал қурилишга етарли эътибор берилмаётганлиги бир қанча ҳолларда ишлаб чиқариш планининг бажарилишига таъсир қилди. Пахта тозалаш, гўшт-сут, тўқимачилик саноатидаги объектларни қуриш айниқса ёмон бормоқда. «Госсредазстрой» раисининг ўринбосари **Я. И. Матов** бинокорлар шаънига қилинган танқиднинг тўғрилигига иқрор бўлди. Шу билан бирга, у, Халқ хўжалиги кенгаши олдига бир қанча талаблар қўйди.

Нуқсонларни тугатиш, резервлардан фойдаланиш — ишлаб чиқаришни янгидан юксалтиришнинг дастлабки шартидир. Чунки мисли кўрилмаган марраларга сакраб чиқиб олиш мўлжаллаб турилибди. Ҳисоботимизнинг бошида келтирилган учинчи рақамни эслатиб ўтайлик — етти йилликнинг сўнгги икки йилида маҳсулот ишлаб чиқариш 25,2 процент кўпайтирилмоғи керак.

Бу ўсиш умуман Совет Иттифоқи бўйича белгиланган даражадан катта бўлиб, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон экономикасини яшнатиш тўғрисида қандай ғамхўрлик қилаётганидан яна бир марта яққол далолат бериб турибди.

Партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг тарихий қарорларига мувофиқ, техника тараққиёти, бутун халқ хўжалигини интенсив юксалтириш ўзига биринчи галда боғлиқ бўлган тармоқлар Ўрта Осиё иқтисодий районида айниқса тез ривожлантирилади. Самарали ёқилғи ва химия хом ашёси бўлган табиий газ чиқариш олти баравар оширилади. Маҳсулот ҳажми химия саноатида қарийб учдан икки қисм, нефть чиқаришда 34, машинасозликда 30, бинокорлик материаллари саноатида 25,2, озиқ-овқат саноатида 20,3, енгил саноатда 22 процент кўпайтирилади. Икки йилда Ўрта Осиё республикаларининг экономикасини мустаҳкамлаш учун ана шунча кўп иш қилинади. Бу республикалар бундай юксалишни ҳали кўрган эмас эди.

Ишлаб чиқариш суръатларини оширишда социалистик мусобақа ҳал қилувчи роль ўйнайди. Ҳар бир ишчининг ўз резерви бор, дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев. Ўз маҳоратини такомиллаштириш, илғорлардан ўрнак олиш, ҳар бир минутнинг қадрига етиш, маҳсулот сифатини яхшилаш ишчиларнинг шон-шараф ишидир.

— Заготовкалар ўз вақтида бериб турилмаслиги, ускуналар ёмон ремонт қилинганлиги орқасида бизда бекор туриш ҳоллари бўлиб турар эди, — деди «Ташсельмаш» заводи механика цехининг мастери **А. П. Ивлев.** — Биз бу ишларни тартибга соляпмиз, иш вақтининг бекор ўтишига йўл қўймаслик чораларини кўряпмиз. Ишчилар турдош касбларни эгаллаб олишди, бу эса баъзи ускуналар вақтинча бузилиб қолган кезларда ишчилардан бошқа ишларда фойдаланишга имкон бермоқда.

Кўкёнғоқ шахта бошқармаси проходкачилар комплекс бригадасининг бошлиғи **Т. Шерматовнинг** қуйидаги сўзлари жиддий таъна бўлиб эшитилди:

— Биз шахтада штрекни проходка қилишни ойига 393 метрга етказиб, рекорд натижага эришган бўлсак ҳам, комбайннинг резервларидан ҳали тўлиқ фойдаланмаганлигимизни кўриб турибмиз. Проходкани 600 метрга етказиш мумкин. Лекин комбайн кўпинча тўла қувват билан ишламай, бекор туриб қоляпти. Албатта, биз оғир аҳволдан чиқиш йўлини топяпмиз. Корхона, трест раҳбарлари запас қисмларнинг ғамини емоқлари керак. Олимларимиз, конструкторларимиз кичик механизация тўғрисида кўпроқ ўйлашлари лозим, токи биз занжир ва бошқа шу каби оғир деталларни қўлда кўтариб юрмайлик.

Ишлаб чиқаришни тағин ҳам яхшироқ ташкил этиш меҳнат унумдорлигини оширишга, техникадан унумлироқ фойдаланишга ёрдам беради. Редукторлар, газ приборлари ва бошқа шу каби буюмлар тайёрлаш кўп заводларга тақсимлаб юборилган бўлиб, бу иш билан деярли ҳамма республикалар шуғулланиб келмоқда. Мана шундай бир хилдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни тезроқ бир жойга тўплаш керак. Масалан, қишлоқ хўжалик машиналари учун редукторлар ва шестернялар ишлаб чиқариш трактор йиғув заводида марказлаштирилса, маҳсулот таннархи 30 процент камаяди. Бир қанча корхоналарни ихтисослаштириш кўп чиқим талаб қилмайди. Биринчи галда, корхона ва тармоқ бошқармаларининг мутахассислари иқтисодий-инженерлик ва ташкилотчилик ишларини олиб боришлари лозим. Машинасозликдаги давлат конструкторлик технология бюросининг бошлиғи **П. Ф. Куличенков** бир қанча ҳолларда маҳаллийчилик манфаатлари прогрессив ечимга келиш йўлига ғов солиб турибди, деди.

Ускуналар ремонтини, техникага қарашни ҳам ихтисослаштирмоқ керак. Тожикистон Компартияси Марказий Комитети Саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари **С. Л. Семенов,** жумладан, ана шу ҳақда гапирди.

Етти йилликнинг сўнгги икки йилида техникани тараққий эттириш юзасидан катта ҳажмдаги тадбирларни амалга ошириш мўлжалланмоқда. Бешта корхонани, 27 та цехни, 39 та участкани комплекс механизациялаштириш соҳасидаги ишларни тугаллаш, 256 та механизациялаштирилган поток ва технологик-поток линияни, бир ярим мингдан ортиқ автомат ва ярим автоматни, агрегат станоклар ва конвейерларни ишга тушириш кўзда тутилмоқда.

Ҳозиргача ўзлаштирилган маҳсулотларга муҳим тузатишлар киритмоқ керак. Ўрта Осиё республикаларининг заводларида ишлаб чиқарилган кўпгина буюмлар мамлакатимизда ва чет элларда яхши ном чиқарди. Ана шу шуҳратга шуҳрат қўшмоқ керак.

Тўқимачилик-трикотаж ва шойи саноати бошқармасининг бошлиғи **С. И. Комков** ўз нутқини аҳоли учун мўлжалланган товарларнинг сифатига бағишлади.

Кенгаш қатнашчилари Юқори Волга иқтисодий райони меҳнаткашлари делегациясининг раҳбари, ана шу район Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари **М. М. Бондаренкони** самимият билан кутиб олдилар. У, мусобақадош ўртоқлар техникани тараққий эттириш учун, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун қандай кураш олиб боришаётганини сўзлаб берди.

Кенгашда Чорух-Дайром руда конлари бошқармасининг бош инженери **М. А. Брянцев,** Душанба шойи тўқиш комбинатининг бош экономисти **Е. Д. Смирнова,** Ўзсовпроф секретари **М. Йўлдошевалар** ҳам сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари **В. К. Акулинцев** кенгашда нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевга ёзилган табрикнома текстини гулдурос қарсаклар остида якдиллик билан қабул қилдилар.

Кенгаш иқтисодий райондаги корхоналарнинг, илмий тадқиқот ташкилотларининг ҳамма ходимларига мурожаат қилиб, уларни саноат ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун курашни кенг қулоч ёздиришга чақирди.

Етти йиллик учун мўлжалланган янги марра эгалланмоғи шарт!

Е. ЕФИМОВ.
ЎзТАГ мухбири

«ҚУДРАТЛИ ТЎЛҚИН» ҲАҚИДА

Муаззам тарих топшириғи, ижтимоий ҳаёт қонунияти тақозоси, илғор инсоният иродаси билан бизнинг Ватанга беқиёс буюк ва муқаддас вазифа — башарият ҳаётида ақл ва адолат фойдасига тубдан табаддулот бошлаб бериш вазифаси юклатилди. Уни бажариш Улуғ Октябрь инқилоби ҳайқириқларидан бошланди.

Жонажон партиямизнинг XX съездидан кейин халқимиз тарихига, унинг маданияти тарихига, жумладан адабий ҳаётга кириб келган ғоят улуғвор янги давр, биринчи навбатда, кенг кўламда коммунизм қуриш ишини бошлаб юбориш билан, ҳар соҳада Ленин нормаларини, ленинча муносабатни тиклаш билан, том маънода ва тўла ижодий ҳаёт яратиш билан характерланади.

Совет ёзувчисининг дил уриши ва қалам юритиши ҳам энг олий инсоний идеал — партиямиз Программаси идеали тантанасини таъмин этишга қаратилгандир. Бинобарин, унинг иши ва вазифаси ғоят масъулиятли ва шарафлидир.

Ўзларининг улуғ рус устозларига эргашиб ижод этган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва Ҳамид Олимжон, Ойбек ва Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор ва Комил Яшин, Зулфия ва Уйғунларнинг халқимиз ҳамда партиямиз юксак эътиборига сазовор бўлганликлари шундан далолат беради.

Юқоридаги улуғвор вазифани амалга оширишга неча йиллардан бери сидқидиллик ва садоқат билан ўз катта ҳиссасини қўшиб келаётган, ўткир қалами маҳсули билан кенг ўқувчилар оммасига манзур бўлган ва, ниҳоят, кўптилли умумсовет адабиётини бойитиш даражасига кўтарилган забардаст сўз санъаткорларидан бири Шароф Рашидовдир.

Севимли адибимизнинг ижодий йўли ҳақида анчагина нарсалар ёзилди. Мен бу ерда қайтариб ўтирмайман. Ёлғиз шунигина айтиб олай: у, ўз ижодини қатор яхши шеър ва очерклардан бошлади. Айниқса кейинги йилларда ғоят таъсирчан, жанговар ва ажойиб публицистик мақолалар яратиб, адабиётимизнинг шу жанрини бойитишга катта ҳисса қўшди. Бу асарлар замонамизнинг энг муҳим ва актуал масалаларига бағишланган бўлиб, автор ижодининг йил сайин камолот касб этиб борганлигидан далолат беради: Унинг биринчи йирик прозаик асари «Ғолиблар» повести бўлиб, бу асар республикамиз қишлоқ хўжалигининг марказий масалаларига — сув, янги ерларни ўзлаштириш ва биринчи навбатда мамлакатга кўпроқ пахта етиштириб бериш, социалистик қишлоқда етишган янги, олижаноб совет одамларининг умумлашган образларини яратиш, уларнинг ўзгартувчанлик ва яратувчанлик фаолиятларини бадиий ифодалашга бағишлангандир. Адиб «Ғолиблар»дан кейин актив исёнкорлик ва нозик лиризм билан суғорилган «Кашмир қўшиғи» қиссасини ёзди. Сўнгра «Бўрондан кучли» романини берди. Бу роман тематик жиҳатдан «Ғолиблар» повестининг давоми бўлсада, бадиий жиҳатдан авторнинг яна ҳам юқорига кўтарилиши бўлди.

Мана энди Шароф Рашидов «Қудратли тўлқин» эпопеясини ёзиб, яна бир поғона ижод юксаклигига кўтарилди.

Ёзувчи ижодини безайдиган энг муҳим хусусият ва фазилатлардан бири унинг чуқур замонавийлиги, принципиал партиявийлиги, коммунистик ғоявийлиги, жанговарлиги ва изчил халқчиллигидир. Ёзувчи ҳамиша ва ҳар масалада ҳозирги кун ва келажак билан нафас олади, яшайди, буларнинг ҳаммасини катта самимият ва изчиллик билан ифода этади.

Шароф Рашидовнинг роман ва повестларига хос бўлган ўткир ғоявийлик ва гўзал бадиийлик бу асарларнинг кўп тилларга таржима қилиниб, кенг тарқалишига, миллион-миллион китобхонларнинг таҳсинига сабаб бўлди.

«Қудратли тўлқин» романи ёзувчининг ҳозирга қадар бўлган ижодининг чўққисидир. Бу асар ўзбек совет адабиётининггина эмас, шунингдек умумсовет адабиётининг муҳим ютуқларидан бири деб ҳисобланишга ҳақлидир.

Роман совет халқининг немис фашизмига қарши олиб борган Улуғ Ватан урушининг 1943 йилини—халқимиз тарихидаги энг оғир, энг масъулиятли ва энг даҳшатли олишув, кураш йилларидан бирини ўз ичига олади. Асар Ўзбекистон меҳнаткашларининг фронт орқасидаги қаҳрамонона яратувчилик фаолиятини бадиий ифодалаш вазифасини ўз олдига қўяди. Бу фаолият асарнинг аввалидан охиригача уруш воқеалари, жанглар фонида берилади. Ажалфуруш душман устидан тўлиқ ғалаба кунини тезлатиш ва ёрқин келажак ҳақида ўйлаш, қайғуриш, шунга интилиш, уни бугун ярата бошлаш романнинг бош йўлини ташкил этади, ҳар бир ижобий қаҳрамоннинг ҳаракатида, унинг қилаётган ишида белгиловчи асосий ўзак бўлиб хизмат қилади. Натижада икки бир-биридан катта ва жиддий соҳа бир бутунликни ташкил этади, фронт орқасидагилар фаолиятининг, яъни романда биринчи планга қўйилган нарсанинг туб мазмуни ва маъноси атрофлича очилади.

«Қудратли тўлқин» асари тарихни, воқеликни тамомила ҳаққоний акс эттириб ва зўр мантиқ билан совет тузумининг қудратини, совет халқларининг енгилмаслиги ва уюшқоқлигини, беқиёс улуғворлиги ва юксак ватанпарварлигини, партиямизнинг чексиз доно раҳбарлигини, фашизм устидан қозонилган ғалабанинг тамомила қонунийлигини реалистик лавҳалар, бадиий умумлашмалар билан кўрсатиб беради.

Автор романда тўлақонли ва кўп қиррали образлар галереясини яратади ва адабиётимизни қил қалам санъаткорлик билан чизилган кенг маънодаги янги портретлар билан бойитади. Уларнинг ҳар бири бошқасига ўхшамайди, бошқасини такрорламайди. Улардан ҳар бирининг ўзига хос қиёфаси, ўрни, вазифаси ва тақдири бор. Уларнинг биронтаси ҳам ортиқча эмас. Аксинча, авторнинг умумий плани билан, асарнинг бош мақсади, ғояси, линияси, умумий контексти билан органик боғлиқдир. Бинобарин, уларнинг ҳар бири зарурий бўлиб, бир-бирининг маънавий қиёфасини кенгроқ кўрсатишга хизмат этади, асарнинг умумий мақсадини чуқур очишга ёрдам беради. Ҳар хил характердаги кишиларни гавдалантириб, одамлар оламини атрофли очишга хизмат этади.

Улар шу қадар қуйма, индивидуаллаштирилган бўлиб, ҳар бири «мана мен» дегандек ажралиб туради. Айни замонда ўз орқаларида турган гуруҳларнинг ўзича умумлашган тимсолидай намоён бўлади, ҳаракат қилади. Шундай қилиб, автор катта санъатнинг катта талаби уддасидан чиқади.

Мана, асарнинг асосий ва етакчи ижобий қаҳрамонлари: Пўлат ва Баҳор, Халил ота ва Хайри, Никитин ва ўзи кўринмасада, лекин фронтдан юбориб турган мактублари билан иштирок этадиган Ҳайдаров. Булардан бошқа пишиқ ишланган, лекин эпизодик ҳисобланган Рустам, Анвар, Зеби, Зулфия, Амина, Надя, қисман Холмат ва бошқалар.

Пўлат ва Баҳор — ўрта мактабни эндигина битирган ёшлар. Улар бир-бирларини самимий ва садоқатли севадилар. Бир вақтлар босмачиларга қарши қўлига қурол олиб курашган, ниҳоят райком секретари вазифасида ишлаган, сўнгра Улуғ Ватан урушига кетган Ҳайдар Содиқовнинг ўғли Пўлат ҳамиша отасига ўхшашга интилади, касаллигига қарамасдан фронтга боришга ва душман устидан қозониладиган ғалабага ўз ҳиссасини қўшишга тинмай ҳаракат қилади.

Пахта далаларида

СУРХОНДАРЁ. Шўрчи бошқармасидаги Охунбобоев номли колхозда ғўза парвариши кўнгилдагидек уюштирилган. Айниқса Бекпўлат Сатторов бошлиқ бригада далаларида иш қизғин. Гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган бу бригаданинг ғўзалари гулга киряпти.

Шунингдек, Абдулла Шойимов, Жаҳонгир Ғаффоров ва Ортиқ Мавлонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам сершона ғўзалар гуллай деб қолди.

Р. Абдураҳмонов.

●

— Ҳар гектар ердан камида 30 центнер «оқ олтин» етиштирамиз! Қарши бошқармасидаги «Партия XXII съезди» совхози 1-бўлимининг Хайрулла Носиров бошлиқ бригадаси азаматларининг аҳди шундай.

Бригада далаларида ғўза парвариши қизғин давом этаётганлиги, культивация, суғориш ҳамда озиқлантиришнинг бир-бирига қўшиб олиб борилаётганлиги натижасида ҳар туп ғўза серҳосил бўлиб ўсмоқда.

Б. Ниёзов.

●

САМАРҚАНД. Пастдарғом бошқармасидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари 1800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнер ҳосил олишга бел боғлаганлар.

Бойтўра Кўмаков, Хан Ден Мук, Одил Расимов, Ҳазрат Тошқувватов каби машъал бригадаларнинг ғўзалари текис шоналаб, яхши ривожланмоқда.

Ҳозир далаларда 35 трактор қатор ораларини узунасига ва кўндалангига культивация қиляпти. Суғориш ишларига 135 та энг яхши сувчи сафарбар этилган.

Б. Имомов.

●

Ильич бошқармасидаги Герман Титов номли 6-совхознинг Аннақул Ўразов бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтариш учун ғайрат билан ишлаб, 100 гектар майдондаги экинни уч марта озиқлантирдилар ва уч марта қондириб суғордилар. Ҳозир бригада пахта далаларида бегона ўт йўқ.

Т. Абдуллаев.

●

Жиззахдаги Ленин номли колхознинг коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган Раҳмон Алибеков бошлиқ бригадасида мўл ҳосил етиштиришга механизаторлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Бойтўра Бекмирзаев ва Эргаш Мўминовлар ҳозиргача 500-550 гектар майдонда культивация ўтказишди.

С. Эргашев.

●

Комсомол-ёшларнинг фидокорона меҳнат қилишлари туфайли Ғузордаги Ленин номли колхозда М. Эшдавлатов бошлиқ бригада ғўзалари текис гулга кирди. Ёшлар гул ва шоналарни кўпроқ сақлаб қолиш ва уларни бўлиқ кўсакка айлантириш учун парваришни кучайтирмоқдалар.

Н. Қурбонов.

ҚОЯЛАРДА ҚОР, ПАСТДА БУҒДОЙЗОР

РЕПОРТАЖ

Тоғлар... Оппоқ телпак кийган қоялар қуёш нурларида олмосдек ярқирайди. Пастда Паркент ерлари... Бепоён буғдойзорлар июль офтобида қизариб ётибди. Ҳамма далага кўчиб чиққан. Ғалла ортган машиналар бетиним ғизиллайди.

Ҳа, олтин далаларда ҳаёт мавж уради.

САДАҒАНГ КЕТАЙ, СУГУР ОҒА!

Вазмин одимлаб келаётган комбайн қирга ўрмалаб чиқди-ю, таққа тўхтаб қолди. Комбайнчи Юнус Юсупов штурвалда ўтирган шериги Маҳкам Раҳимовга гуноҳкорона қараб, қўл силтади:

— Ёнилғиси қолмади...

Маҳкамнинг офтобда буғдойдай қизарган юзларига жиддийлик югурди. Комбайннинг қисмларини кўздан кечира бошлади. Барча деталлар яхши ишларди. Сўнгра бакка қаради. Чиндан ҳам ёнилғи қолмабди.

— Ҳали кун ботишига икки соат бор, — деди у Юсуповга яқинлашиб, — бекор туравերамизми?

— Бекор турмай иложинг қанча?

Комбайнчи ҳақ гапни айтди. Чунки бу ердан икки километр чамаси наридаги ғаллакорлар шийпонида ҳам ёнилғи сақланмайди. Фақат махсус машина бригадама-бригада, колхозма-колхоз юриб ёнилғи ташийди. Ўша машинани кутиш керак. Кун кеч бўлиб қоляпти. Машина келадими, йўқми, номаълум.

Иккаласи ёнбош тушиб, хаёл суриб ўтиришганда, пастликдан чанг кўтарилди. Маҳкам ирғиб ўрнидан туриб, комбайнга чиқиб қаради. Пастликда ҳеч нарса кўринмади. Шу тобда орқа томондан машинанинг овози эшитилди.

Маҳкам ялт этиб қаради. Цистернасига «огнеопасно» деб ёзилган машинага кўзи тушди. Машина ёнида шофёр Сугур Рустемов кулиб турарди. Маҳкам ўзини пастга отди. Югуриб борганича Сугурни қучоқлади:

— Садағанг кетай, Сугур оға! Сен келмаганингда уч соатлик вақтимиз зое кетарди. Тўрт гектар ердаги буғдой бугун ўрилмасдан қоларди.

... Сугур Рустемов «Узсельхозтехника» Юқори Чирчиқ бирлашмасидан «Коммуна» ва «Гулистон» колхозларига ёрдамга келган. У кунни-кун, тунни-тун демай комбайнлар учун ёнилғи ташийди. Унинг бирор дақиқа ҳам бекор турганини кўрмайсиз.

ТАБРИКЛАЙДИ ТАНЯНИ ТЎЛҚИН

Салмоқдор бошоқлар шамолда майин тебранади. Тяньшань тизма тоғлари этагигача чўзилиб кетган ғаллазорда комбайнлар одимлаб юрибди. Олисдан қарасангиз, гўё улкан океан тўлқинлари мавж ураётгандай, унда баҳайбат кемалар сузиб юргандай...

Боягина ўртада бораётган ўзиюрар комбайн бирпасда ёнидагилардан ўзиб кетди. Уни бошқариб бораётган ўттиз ёшлар чамасидаги жувон фақат олға интилади. Комбайн эса қаричма-қарич бошоқларни қамраб олади.

Комбайнчи жувон шерикларидан анча илгарилади. Бир маҳал ўгирилиб қараса, бункердан дон сочиляпти.

— Бункер тўлди, чоғи! — хаёлидан ўтказиб қўйди комбайнчи. У яна нимадир демоқчи бўлди-ю, машинасини шамолдек учириб келаётган Тўлқин Усмоновга кўзи тушиб:

— Айни муддао! — деб қўйди севинганидан.

Тўлқин машина кузовини комбайн бункери остига тўғрилади. Буғдой шовиллаб тўкила бошлади.

— Айтмоқчи, табриклайман, Танюша! — деди Тўлқин ён дафтарчасини очар экан, — бугунгиси — 170 центнер бўлибди. Кечгача тағин бир гектардан 14 центнер дон ўриб-янчиб олишинг мумкин. Рекорд сеники бўлади.

Тўлқин Таня Ягафарова ўриб-янчган буғдойни ортиб, пунктга жўнади...

Кечқурун ғаллакорлар билан суҳбат қурдик. Илғорлар ҳақида гап кетганда, ҳамма даставвал, Таня Ягафарова билан Тўлқин Усмоновнинг номини тилга олишди. Дарвоқе, бунинг боиси бор. Таня билан Тўлқин «Коммуна» колхози далаларида тиним билмай ишлашяпти. Улар бу ердан «Правда», «Гулистон» колхозларига ҳам ўтишади.

Таня 12 йилдан бери комбайнчи бўлиб ишларкан. Кунига 13-14 гектар ернинг ғалласини ўриб, мусобақада ғолиб чиқмоқда.

Тўлқинни ҳам ғаллакорлар жуда ҳурмат қилишар экан. «Узсельхозтехника» Юқори Чирчиқ район бирлашмасининг шофёри Тўлқин Усмонов дон ташишда сира тиниб-тинчимайди.

ХИРМОНДА

Уйилиб ётган қип-қизил тўқ буғдой бамисоли ясси тоғларни эслатади. Машиналар навбат кутмай дон ташийди бу ердан. «ЗИТ-45» маркали зернопогрузчик «елкаси»га дон кўтариб, прицепларга ирғитади. Машина ва прицеплар пунктга йўл олгач, дон тозалашга киришади. Ҳа, соатига 90-100 центнер дон тозалаб беради у.

Ана шу икки ишни бажаришга қодир бўлган зернопогрузчикда навқирон йигитлардан Турғун Ҳайитов ишлайди. Қачон қараманг: эрта тонгдами, ёки шом кирган чоқдами, Турғуннинг зернопогрузчик ёнида гиргиттон бўлиб юрганини кўрасиз.

Хирмонда Юсуф Ёқубов, Ҳамид Абдуллаев, Қўзибой Мусабоев, Худойберган Зокиров каби яна уч-тўрт киши ишлайди. Улар Паркент тайёрлов пунктига ҳар куни 700-750 центнер дон жўнатишяпти.

... Шу кунларда «Коммуна» колхозининг далаларида 14 та комбайн тинимсиз ишлаб турибди. Шу комбайнларда 252 минг пуд дон ўриб-янчиб олинади.

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ОХУНБОБОЕВ БОШҚАРМАСИДА

● *«1 Май» колхозининг А. Ҳусанов бошлиқ бригадаси далаларида ҳар туп ғўзада ҳозир ўнлаб шона, 4-5 тадан гул, 2-3 тадан кўсак санаш мумкин. Бунда механизатор Мўминжон Усмоновнинг ҳиссаси катта. У ҳозиргача 610 гектар майдонда культивация ўтказди.*

● *Марказий Фарғонанинг Янги ҳаёт участкасидаги механизаторлар тайёрлаш мактабини 231 киши битириб чиқди. Ҳозир бу ерда яна 150 йигит-қиз техникани ўрганмоқда.*

● *«Намуна» колхози механизаторлари машина теримига пухта шайланмоқдалар. Улар 6 та «ХВС 1,2» пахта териш агрегатини ремонтдан чиқариб, мавсумга тахт қилиб қўйдилар.*

● *Ленин номли колхознинг «Урoқ ва Болға» участкасида 110 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Бу колхоздаги доимий ишлайдиган 4-болалар боғчасидир.*

Ҳ. ОРИПОВ.

СУРАТДА: Фарғона область, Қува ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхози комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Собиржон Ҳожиматов. У бошлиқ бригада ғаллакорлари гектаридан 60 центнердан дон олиш учун курашяптилар. Шунча ҳосил далаларда бор.

Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ғаллакорларнинг ажойиб жасорати

Ўтган йилнинг кузида, бутун мамлакат партия Марказий Комитетининг декабрь Пленумига тайёргарлик кўраётган вақтда, Ўзбекистоннинг ёш деҳқонлари республиканинг дон хирмонига қўшадиган ўз ҳиссаларини аниқлаш мақсадида Тошкентда тўпландилар. Улар суғориладиган ерлардан яхши, ишнинг кўзини билиб фойдаланиш, қишлоқдаги барча ёшларни бир йилда икки марта ҳосил олиш, ҳар гектар ерда юз центнердан дон етиштириш учун курашга отлантиришга қарор қилдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ёш ўзбек деҳқонларини, уларнинг муҳим ташаббусини қизғин табриклаб: «Ўзбекистон ёшлари қийин ва мураккаб вазифаларни ҳал қилишда фидокорона меҳнат қила олишларини, Ватанимизнинг бойлигини кўпайтира олишларини, ваъдаларининг устидан чиқа олишларини бир неча бор исбот этдилар. Ишонаманки, улар бу сафар ҳам худди шундай қиладилар...» деган эди.

Ёш ғаллакорлар сабот-матонат билан меҳнат қилдилар. Мана, ўрим-йиғим пайти ҳам келди. Кўпчилик бригадалар гектаридан 35 40, 50 центнер ва ундан ҳам кўпроқ буғдой ва арпа олишди.

Бугун Ватан уларнинг рапортини қабул қилмоқда. Мана, ўзбек ерининг ёш қаҳрамонлари, колхоз ва совхозларнинг бригадирлари:

Сулаймон Умаров — Фарғона областидаги «Социализм» колхози; 10 гектар майдондан 57 центнердан арпа ва 30 гектар майдондан 53 центнердан буғдой олди.

Раҳмон Абдурасулов — Сурхондарё областидаги Генерал Раҳимов номли колхоз; 30 гектар майдондан 52 центнердан буғдой ва 30 гектар майдондан 35 центнердан арпа олди.

Наби Ҳаринов — Андижон областидаги Фрунзе номли колхоз; 20 гектар майдондан 51 центнердан буғдой олди.

Олимжон Сатторов — Андижон областидаги «Ўзбекистон» колхози; 25 гектар майдондан 51 центнердан буғдой олди.

Ислом Ризаев — Андижон областидаги «Правда» колхози; 10 гектар майдондан 50 центнердан арпа олди.

Боймирза Тўрамирзаев — Андижон областидаги «Ленинград» колхози; 30 гектар майдондан 48 центнердан буғдой олди.

Мелиқўзи Омонов — Фарғона областидаги Охунбобоев номли колхоз; 20 гектар майдондан 47,1 центнердан арпа ва 17 гектар майдондан 43 центнердан буғдой олди.

Очил Мўминов — Бухоро областидаги Охунбобоев номли колхоз; 36 гектар майдондан 47 центнердан буғдой олди.

Холмат Йўлдошев — Андижон областидаги Киров номли колхоз; 57 гектар майдондан 47 центнердан буғдой олди.

Маҳмуд Ҳамроев — Андижон областидаги «Партия XXII съезди» колхози; 30 гектар майдондан 47 центнердан буғдой олди.

Тўхта Бекмирзаев — Андижон областидаги Карл Маркс номли колхоз; 15 гектар майдондан 46,5 центнердан буғдой олди.

Отабек Қўйбоқов — Самарқанд областидаги 76-от заводи; 70 гектар майдондан 46 центнердан буғдой олди.

Йўлдош Отабоев — Андижон областидаги «Совой» совхози; 20 гектар майдондан 46 центнердан буғдой олди.

Аҳмад Усмонов — Тошкент областидаги Свердлов номли колхоз; 30 гектар майдондан 46 центнердан арпа олди.

Оқбўта Ҳайитбоев — Сирдарё областидаги «Ударник» совхози; 40 гектар майдондан 46 центнердан буғдой олди.

Абдуғани Иляшев — Сирдарё областидаги «Ударник» совхози; 40 гектар майдондан 45,5 центнердан буғдой олди.

Исроил Машарипов — Андижон областидаги «Ленин йўли» колхози; 20 гектар майдондан 45,5 центнердан арпа олди.

Собир Алиев — Самарқанд областидаги Ильич номли колхоз; 40 гектар майдондан 45 центнердан арпа олди.

Мурод Аҳмедов — Андижон областидаги Калинин номли колхоз; 50 гектар майдондан 45 центнердан буғдой олди.

Тожиакбар Юнусов — Андижон областидаги Димитров номли колхоз; 30 гектар майдондан 45 центнердан буғдой олди.

Исмоил Неварaев — Самарқанд областидаги Карл Маркс номли колхоз; 50 гектар майдондан 45 центнердан буғдой олди.

Шодмон Эшбадалов — Сурхондарё областидаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» совхози; 40 гектар майдондан 44,7 центнердан арпа олди.

Абди Қаюмов — Сурхондарё областидаги «Ҳазорбоғ» совхози; 21 гектар майдондаги арпадан ва 23 гектар майдондаги буғдойдан 44,3 центнердан дон олди.

Салим Жўраев — Самарқанд областидаги «8 Март» колхози; 40 гектар майдондан 44 центнердан буғдой олди.

Сулфиддин Муштамилов — Самарқанд областидаги Фрунзе номли колхоз; 34 гектар майдондан 44 центнердан буғдой олди.

Мирзакарим Содиқов — Андижон областидаги «Коммуна» колхози; 45 гектар майдондан 43,5 центнердан буғдой олди.

Абдумалик Қўчқоров — Андижон областидаги «Партия XX съезди» колхози; 24 гектар майдондаги арпадан ва 24 гектар майдондаги буғдойдан 43,5 центнердан дон олди.

Исомиддин Турдиалиев — Фарғона областидаги Жданов номли совхоз; 25 гектар майдондан 43 центнердан буғдой олди.

Маъмуржон Турсунов — Фарғона областидаги Энгельс номли колхоз; 30 гектар майдондан 43 центнердан буғдой олди.

Абдураҳмон Дўстмуродов — Қашқадарё областидаги Карл Маркс номли совхоз; 100 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Мирзали Мадраимов — Фарғона областидаги Жданов номли совхоз; 29 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Ҳаким Акбаров — Фарғона областидаги Охунбобоев номли колхоз; 40 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Расул Абдулазизов — Фарғона областидаги «Коммунизм» колхози; 30 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Алижон Жўраев — Фарғона областидаги «Победа» колхози; 60 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Зиёдулла Исматов — Самарқанд областидаги 5-совхоз; 40 гектар майдондан 42 центнердан арпа олди.

Қодир Рустамов — Андижон областидаги Навоий номли колхоз; 20 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Маъфират Орипова — Тошкент областидаги «Ленинизм» колхози; 25 гектар майдондан 42 центнердан арпа олди.

Жўра Розиқов — Қашқадарё областидаги Карл Маркс номли колхоз; 50 гектар майдондан 42 центнердан арпа олди.

Шомурод Эломонов — Қашқадарё областидаги «Ленинизм» колхози; 50 гектар майдондан 42 центнердан арпа олди.

Холдор Орипов — Фарғона областидаги «Пахтақайнар» колхози; 86 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Шароф Аҳмаджонов — Бухоро областидаги «Шофрикон» колхози; 60 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Ҳамид Болтаев — Бухоро областидаги Энгельс номли колхоз; 60 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Санақул Жўраев — Бухоро областидаги «Гулистон» колхози; 52 гектар майдондан 42 центнердан буғдой олди.

Абдуғани Иброҳимов — Андижон областидаги «Правда» колхози; 25 гектар майдондан 41,6 центнердан буғдой олди.

Соиб Бобоназаров — Сурхондарё областидаги «Ғалаба» колхози; 47 гектар майдондаги арпа ва 13 гектар майдондаги буғдойдан 41,1 центнердан дон олди.

Бекбой Қўчқоров — Андижон областидаги Свердлов номли колхоз; 20 гектар майдондан 41 центнердан буғдой олди.

Ашур Эшдавлатов — Самарқанд областидаги «Коммунизм» колхози; 50 гектар майдондан 41 центнердан буғдой олди.

Ҳошим Маҳмудов — Фарғона областидаги Карл Маркс номли колхоз; 40 гектар майдондан 41 центнердан буғдой олди.

Фарида Холмирзаева — Тошкент областидаги Жданов номли колхоз; 25 гектар майдондан 41 центнердан буғдой ва 19 гектар майдондан 40 центнердан арпа олди.

Фозил Мўминов — Андижон областидаги Ленин номли колхоз; 30 гектар майдондан 41 центнердан буғдой олди.

Ином Юсупов — Бухоро областидаги «Ленинград» колхози; 70 гектар майдондан 41 центнердан буғдой олди.

Ўтамурод Жумаев — Қашқадарё областидаги Ленин номли колхоз; 30 гектар майдондан 40,6 центнердан арпа олди.

Содиқ Турғунов — Андижон областидаги «Октябрь» колхози; 20 гектар майдондан 40,5 центнердан буғдой олди.

Рўзигул Муҳамедова — Бухоро областидаги «Коммунизм» колхози; 60 гектар майдондан 40,5 центнердан буғдой олди.

Мирзамат Мамажонов — Андижон областидаги Энгельс номли колхоз; 30 гектар майдондан 40,5 центнердан буғдой олди.

Турсун Эшматов — Андижон областидаги Фрунзе номли колхоз; 20 гектар майдондан 40,5 центнердан буғдой олди.

Содиқ Меметов — Самарқанд областидаги 9-наслчилик совхози; 50 гектар майдондан 40,5 центнердан арпа олди.

Яхшилик Беркенов — Самарқанд областидаги 9-наслчилик совхози; 50 гектар майдондан 40 центнердан арпа олди.

Темур Абдуалимов — Самарқанд областидаги «Самарқанд» колхози; 48 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Номоз Мирзаев — Бухоро областидаги «Ленинобод» колхози; 60 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Абдураҳмон Шаропов — Андижон областидаги «Коммуна» колхози; 30 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Собир Тешабоев — Андижон областидаги «Ўзбекистон» колхози; 46 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Ҳайдар Оқбоев — Самарқанд областидаги «Меҳнат—Роҳат» колхози; 40 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Нормурод Туробов — Бухоро областидаги Калинин номли колхоз; 30 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Ризо Муҳсинов — Бухоро областидаги «Маданият» колхози; 20 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Худойберди Ҳасанов — Андижон областидаги «Октябрь» колхози; 10 гектар майдондаги арпа ва 20 гектар майдондаги буғдойдан 40 центнердан дон олди.

Хушим Рустамов — Қашқадарё областидаги Ленин номли колхоз; 40 гектар майдондан 40 центнердан арпа олди.

Эргаш Жўраев — Андижон областидаги Охунбобоев номли колхоз; 45 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Остонақул Бўтаев — Андижон областидаги «Пахтаобод» колхози; 22 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Ваҳоб Қодиров — Фарғона областидаги «Коммуна» колхози; 65 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Ғулом Ражабов — Фарғона областидаги Ленин номли колхоз; 30 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Мадамин Усмонов — Андижон областидаги Навоий номли колхоз; 30 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Неъмат Убайдуллаев — Андижон областидаги «Правда» колхози; 17 гектар майдондаги арпа ва 40 гектар майдондаги буғдойдан 40 центнердан дон олди.

Тожибой Отақулов — Фарғона областидаги Ленин номли колхоз; 19 гектар майдондан 40 центнердан буғдой олди.

Маҳуза Раҳимбобоева — Тошкент областидаги «Коммунизм» колхози; 30 гектар майдондан 40 центнердан арпа олди.

(«ПРАВДА», 11 июль).

Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида дағал хашак тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 10 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	тайёрланган хашак
Қашқадарё	79,1
Тошкент	49,9
Сирдарё	45,1
Сурхондарё	44,6
Бухоро	26,2
Андижон	24,6
Самарқанд	24,4
Фарғона	15,6
Хоразм	13,2
Қорақалпоғистон АССР	2,1

АГРОНОМ—ФАХРЛИ НОМ

Бундан ярим йил муқаддам Янгийўл бошқармасига қарашли «Ленинизм» колхозида илғор тажриба мактаби ташкил этилган эди. Тошкент областининг турли районларидан келган йигит ва қизлар олти ой мобайнида программа асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги илғор метод ва усулларни ўргандилар. Машғулотлар асосан машина-трактор паркида, пахта майдонида ўтказилди. Тингловчилар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва планлаштириш, пахтачилик, механизация, ҳисоб-китоб, суғориш, чорвачилик ва бошқа соҳалар бўйича чуқур билим ва малакага эга бўлдилар. Бу мактабни битириб чиққан йигит-қизлар ўз хўжаликларига фақат махсус ўрта маълумотли агроном бўлиб эмас, тракторчи-машинист касбини ҳам эгаллаб қайтишди.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Аммо медицина комиссияси уни ҳарбий хизматга яроқсиз деб топади. Шундан сўнг Пўлат совхозга, Ғалаба ГЭСи қурилишига кетади, жуда актив ишлайди ва ниҳоят энг катта орзусига эришади — касали тузалгач, ҳарбий хизматга олинади. У, кўпинча катталардек ўйлайди, баъзан соддаликка йўл қўяди. Характерида тезлик аломатлари бор. У, Баҳорни беҳад севади, лекин баъзан Баҳорнинг айрим ҳаракатларини тўғри тушунмайди, ножўя хулоса чиқаради, кейин хатосини тузатади. У мураккаб шароитларда, жиддий тўқнашувларда чиниқади.

Баҳор ғоят иффатли, жуда чуқур лирик табиатли, сабр-тоқатли ва шу билан бирга ишчан, шижоатли, изчил, софдил қиздир. Мактабни битириш биланоқ ГЭС қурилишига бориб, умумхалқ ишида иштирок этишни муқаддас бурч деб билади. Шундай қилади ҳам. У мунофиқ мухолифнинг ким эканлигини билишда ва баҳолашда анчагина вақт хатога йўл қўяди, ниҳоят, хатосини англайди, тузатади, изтироб чекади, яна юксакликка кўтарилади, узук кўзига ўхшаб асарни безаб қолаверади.

Халил ота кўпни кўрган, ғоят вазмин ва юмшоқ табиатли, ғамхўр ва ҳикматли қари темирчидир. Шу билан бирга анчагина вақт мобайнида у ҳам қизи Баҳорнинг хатосига шерик бўлади, ниҳоят бу хатони тузатади.

ГЭСнинг бош инженери Никитин билимдон, ҳар нарсани чуқур тушунадиган, тадбиркор, меҳрибон шахсдир.

Пўлатнинг онаси муаллима Хайри чуқур ўйлайдиган, ўз ҳаёти маъносини мактаб орқали жамиятга фойда беришдагина кўрадиган, ҳар қандай оғир ғамга чидам, оғирлик билан бардош берадиган, шу билан бирга жуда шижоатли, вақти келганда «шартта кесадиган» олижаноб аёлдир. Мунофиқ, разил эрнинг қулига, уй чўрисига айланиб қолган Зеби эса, дили соф ва орзулари баланд бўлишига қарамай ноҳақ алам ва адолатсизликка қарши актив муносабатда бўлмаган, анча кейингина чўриликдан қочиб қутилишга журъат қилган аёлдир.

Ўсмирин Анвар — агитатор, шеър ёзиш билан ҳам машғул, хушфеъл, яхши-ёмонни тез ажрата оладиган, ўз вақтида, билиб иш кўрадиганлардандир. Рустам ҳазил-мутоибали, хушчақчақ табиатли, ҳамма ишни дўндириб қиладиган, ҳатто балиқ овлаб ҳузур қилишни эсидан чиқармайдиганлардан. Бетончи Холмат эса фронтдан оғир ярадор бўлиб қайтиб келган, дили анчагина соф бўлса-да, жуда қўпол, қўрс муомилали, манман, мақтанчоқ, бошлиқ олдида лаганбардорлик ҳаракатларидан холи бўлмаган, кейин ҳаёт сабоғини олиб тўғри йўлга тушган шахсдир.

Роман автори бу образнинг қанчалик мураккаб эканлигини, ўзига хослигини бундай тасвирлайди:

«Холмат Пўлат билан бир бригадада ишларди. У яқиндагина фронтдан келган бўлиб, оёғидан қаттиқ ярадор эди. У фронтда қанча-қанча азоб-уқубатларни бошидан кечирган бўлса ҳам, Ватан хизматини адо этиб, азоб ютган кишиларда бўладиган иззат-эътибор, ғамхўрлик ва самимий муносабатларни билмасди. У ўтакетган манман ва мақтанчоқ эдики, бу қилиғи ҳамманинг жиғига тегарди. Бошқалар каби у ҳам ҳазилни севарди-ю, ҳазил қилганда, албатта кимнидир чимдилаб оларди. Агар ҳазил ичида унга ҳам бирор гап тегса борми, дарров қизариб, тажанг бўларди. Холмат ўзига бино қўйган ва мақтанчоқ бўлса ҳам, қўли гул бўлиб, ўз ҳунарини жуда севарди. Ўрта бўйли, хипчадан келган Холмат қурилиш майдончасида елиб-югуриб, чаққон ишларди. Ишга қизғин киришиб кетганда, чўлоқлиги ҳам сезилмасди».

Ниҳоят, область партия комитети секретарининг бир жойдагина кўринган, лекин жуда таъсирчан, доно қилиб чизилган образи ҳам бошқалардан ажралиб туради.

Роман автори ҳаётимизда учрайдиган ярамас одамларнинг умумлашган образларини — салбий персонажларни яратишда ҳам маҳорат кўрсатади. Унинг бундаги усталиги айниқса Тўрахонов образини чизишда яққол намоён бўлади.

Тўрахонов адабиётимизда тамомила янги образ бўлиб, ўта айёр ва мунофиқ, алдамчи ва мансабпараст, дили буткул бузуқ ва нияти тамомила разилдир. У ўзининг қабиҳ мақсадларини амалга оширишда ҳеч нарсадан қайтмайди, жирканмайди. Лекин у аксаран ўзича ақлли, тадбирли, сезгир ва эҳтиёткорона иш кўради. Унинг ниқоби шу даражада қалин ва тутган йўллари шу даражада «нозик» ҳамда қуюқ бўёқлики, шулар воситаси билан узоқ вақтларга қадар деярли ҳамманинг қаршисида обрўга эга бўлишга, масъул вазифаларда ишлашга, ҳатто жуда ақлли ва зийрак одамлар назарида ҳам эътибор қозонишга муваффақ бўлади. Лекин барибир фош этилади.

Асар асосида ётган конфликт кўп қиррали ва мураккабдир. У, босқинчилик уруши оловини ёққан немис фашизми билан совет халқининг олишувида ўз ифодасини топган. У, мамлакатимиз ичидаги олижаноб янгилик ва унинг тарафдорлари билан лаънати эскилик ва унинг тарафдорлари орасидаги, айниқса Тўрахоновлар билан Пўлатлар орасидаги тубдан зиддиятли муносабатларда, қарама-қаршилик ва тўқнашувларда ўз ифодасини топган. У, ниҳоят, ижобий қаҳрамонларнинг ўзларининг характеридаги ҳар хиллик ва фаолиятларидаги йўл қўйилган айрим хатолар, нуқсонлар асосида юз берган келишмовчиликларда, англашилмовчиликларда, «тўқнашув»ларда ўз ифодасини топган.

Асарда драматизм зўр. Бу олинган тема ва ихота этилган давр билан тақозо қилинади. Лекин шу билан бирга чиройли ва нозик берилган ҳазил-мутойиба моментлари, сатирик ва юмористик лавҳалар ҳам бор бўлиб, улар ҳар замон-ҳар замонда елпуғич шабадасига ўхшаб ёқимли енгиллик бергандай бўладилар, айни замонда одамларимиз характерининг кўп қирралилиги ва оптимистлигидан, иродасининг қаттиқлигидан, юрагининг софлиги ва кенглигидан далолат беради.

Умуман автор персонажларнинг ички дунёсини, психологиясини беришда юзакиликдан, схематизмдан, бир томонлиликдан кечишга ҳаракат қилади ва бу ниҳоят даражада муҳим ҳамда мураккаб масалада кўпларга ўрнак бўларли муваффақиятларга эришади.

Авторнинг одам психологиясини, ғоят мураккаб ва кўп қиррали руҳий оламини очишдаги маҳорати биринчи навбатда Пўлат ва унинг онаси, Баҳор ва унинг отаси, Холмат ва Зеби, Тўрахонов ва унинг падари образларини чизишда, уларнинг маънавий қиёфаси ва фаолиятини кўрсатишда намоён бўлади. Улар том маънодаги реал одамлардир, бинобарин, тўлақонли бадиий образлардир.

Маълумки, тегишли тил ва услубсиз бадиий асарнинг бўлиши мумкин эмас. Бу масалада ҳам роман авторининг ютуқлари катта. Дарҳақиқат, авторнинг айниқса бу романдаги тили ва услуби яхши рандаланган ва пишиқ ишланган, ихчам, ранг-баранг, мазмундор ва ғўзалдир. Автор ғализ сўз, чигал жумлалар ишлатишга, қуруқ баландпарвоз ва сунъийликка йўл қўймайди. У ўз асарида бадиий тил ва услуб билан жонли халқ тили ва услубининг моҳирона яратилган синтези асосида иш олиб боради. Асосий фон халқ бўлган, асосий иштирокчилар шу халқ тимсоли ва вакиллари бўлган бадиий асарлар учун, шу жумладан «Қудратли тўлқин» учун бундай фазилат жуда зарурийдир, ғоят муҳимдир.

Диққатга сазовор фазилат шундан ҳам иборатки, ҳар бир персонажнинг тили, жумлалари, сўзлаш манераси, услуби унинг характерига, ёши, тутган ўрни, яшаётган шароитига, ундай ёки бундай ситуациядаги аҳволига, руҳий ҳолатига мосдир, ҳамоҳангдир. Моҳирона ва дил билан чизилган, ўқувчига юксак эстетик завқ берадиган табиат манзаралари (айниқса романнинг бошланиш қисмидаги) асарни безаб туради.

Хоҳишимиз шундан иборатки, асарнинг айрим саҳифаларидаги тасвирга нисбатан баёнга кўпроқ ўрин берилганлиги тузатилса, жумладан фронтдан келган мактублар ихчамлаштирилса, яна ҳам яхши бўларди.

«Қудратли тўлқин» романи доно Коммунистик партиянинг, баҳодир совет халқининг янги олам яратиш, янги одам тарбиялашга қаратилган улуғвор ҳаракати ва қатъияти тўлқинининг мақтанарли бадиий ифодасидир, эпик полотносидир. У, энг олий инсоний идеалнинг нуроний чўққилари томон шахдам кетаётган, коммунизмнинг беқиёс муҳташам ва чароғон биносини барпо этаётган миллионлар армияси зиммасидаги муаззам ва муқаддас вазифани бажаришда ўз ҳиссасини қўшажак.

Асардаги қаҳрамонлар тақдири ва тарихининг давомини яратишда адибимизга куч-қувват ва муваффақият тилаймиз.

Воҳид ЗОҲИДОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИда босилгандан кейин

„ДОҒЛАР“

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 27 март сонида «Йўқолсин хурофот» рубрикаси остида босилган мақолада Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги айрим маҳаллаларда истиқомат қилаётган Мастура, Уғилой, Саломат, Муборак сингари отинлар динни рўкач қилиб, айрим қолоқ кишиларни лақиллатаётгани кенг фош қилинган эди. Редакция шу муносабат билан Октябрь район партия комитетидан жавоб хати олди. Унда бундай дейилади:

Текширишда «Доғлар» сарлавҳали танқидий мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Мақола Лангар, Лабзак маҳаллалари аҳолисининг кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилиниб, Мастура ва Уғилой отинларга қаттиқ танбеҳ берилди. Маҳалла аҳолиси ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланди. Район партия комитети идеология комиссияси атеизм секциясининг аъзоларини тушунтириш ишлари олиб бориш учун шу маҳаллаларга бириктиб қўйди.

САЛОМАТЛИК КУНИ

Тани соғлик — туман бойлик, дейди халқимиз. Бу гапда ҳикмат кўп. Инсоннинг тани соғ бўлса, кайфи чоғ, иши унумли бўлади.

1918 йил 11 июлда В. И. Ленин Соғлиқни сақлаш халқ комиссарлигини тузиш ҳақидаги декретга қўл қўйган эди. Шундан бери 11 июль кунини Ватанимиз меҳнаткашлари саломатлик куни сифатида нишонлайдиган бўлиб қолдилар.

Кеча 11 июлда ўтказилган саломатлик кунида меҳнаткашлар медицина ходимлари — фан докторлари ва кандидатлари, профессор ва доцентлар, моҳир врачлар билан учрашдилар, медицинанинг энг янги ютуқлари билан танишдилар, соғлиғимиз посбонларининг ижодий режалари, фикр ва ўйлари билан танишдилар. Маданият ва истироҳат боғларида медицина темасига оид қизиқарли лекциялар тингланди, шунингдек врачлар ҳаётидан олинган бадиий ва хроникал-ҳужжатли фильмлар намойиш қилинди.

Тошкент шаҳридаги радиоклубнинг 40 га яқин спортчи-радистлари Ўзбекистоннинг турли районларига жўнаб кетдилар. Улар СССР радиоспорт федерацияси ҳамда ДОСААФнинг марказий радиоклуби томонидан уюштирилаётган Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашадилар.

Суратда: спортчи-радистлардан — республика Ядро физикаси институтининг илмий ходимлари (чапдан) Д. Гладишев, Т. Ҳайдаров, Д. Блинков ва Б. Крилов Оқтош тоғларида иш устида.

Б. Мазур фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

6 МИНГ ЎСИМЛИК

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ботаника боғида турли мамлакатлардан келтирилган 6 мингга яқин турли ўсимлик ўстирилмоқда.

Боғда Шимолий Америкада ўсадиган 350 хил, Европада ўсадиган 325 хил, Узоқ Шарқда ўсадиган 210 хил турли дарахт, бута, ўсимликлар бор.

Э. ЭРГАШЕВ.

КЕНГ ЭКРАНЛИ КИНОТЕАТР

ТЕРМИЗ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Шаҳарнинг Тупроққўрғон ҳиёбонида 500 ўринли кенг экранли кинотеатр биноси қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди.

ФУТБОЛ

«Б» КЛАССИДА

РСФСР 5-зонасида қатнашаётган республикамизнинг «Б» класс мастерлар командалари навбатдаги учрашувларни ўтказдилар.

Андижон спартакчилари ўз майдонларида Фарғонанинг «Нефтяник» командасини қабул қилдилар. Меҳмонлар устунликни қўлларига олиб, майдон эгалари дарвозасига иккита тўп киритдилар. Самарқанднинг «Спартак» футболчилари эса «Помир» (Ленинобод) командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Бу муҳим очко билан самарқандлик футболчилар пешқадамлар қаторидан ўрин олдилар.

«Политотдел» колхозининг командаси эса ўз майдонида Целиноград шаҳрининг «Динамо» командасини йирик ҳисоб билан енгди. Меҳмонлар тўртта тўпга бирорта ҳам жавоб қайтара олмадилар. Чирчиқнинг «Химик» ва Жамбулнинг «Металлист» командалари учрашувида ҳисоб очилмади.

Яна икки турдан сўнг биринчи давра учрашувлари тугайди.

БАС ЭНДИ, ПРОФЕССОР!

ФЕЛЬЕТОН

Муҳаммад Қулматович Қулматов бирор ташкилотга бир амаллаб ишга жойлашиб олгач, бир неча кун шу ташкилотнинг паст-баландини ўрганади, одамларнинг қўйнига қўл солиб кўради, раҳбар билан кўз уриштириб, дилидагисини суғуриб олгиси келади. Раҳбар унинг ножўя, бекорчи гапларига кирмайди. Шунда у:

— Ҳали совунимга кир ювмабсиз. Кимлигимни, бу иссиқ ўринга мени кимлар тавсия қилганини билиб-туриб шундай қиляпсизми? Бир ўйлаб кўринг.

Албатта, раҳбар дарров қизишмай:

— Нимани ўйлаб кўрай? — деди.

— Балли! Палончиев билан Пистончиевни ишдан оласиз, чунки уларнинг кўзи бежо, қадами ножўя.

— Далил,— дейди раҳбар.

— Кўзидан маълум, — дейди профессор бўш келмай.

Суриштириб кўрилса, Палончиев профессорни кўлмак сувдек айниб қолган деса, Пистончиев Муҳаммад Қулматовични мевасиз дарахт, деган экан.

Оббо, Палончиев билан Пистончиев-эй! Бу гапларни қаердан топишибди. Бундай гапларни профессор бўлиб олган бир кишига ёпиштиришга уялишмабди ҳам. Аслида уялишмагани маъқул. Чунки, профессор Қулматов умрида бирорта шогирд етиштирмай, одамларни ишдан қўйиб, уларни бўлар-бўлмасга чалпиб юрадиган кишилардан.

— Куни кеча Самарқандда эдим, деб ҳикоя қилиб қолди бир танишим Қулматов ҳақида гап очилиб кетганда. — Медицина институтига бордим. Бир киши ички касалликлар пропедевтикаси кафедрасига ҳовлиқиб кириб келди, ўпкасини босолмайди. Ўтирганлар: «Тинчликми, нима гап, сал ўзингни бос», — дейишди. У стол устида турган стакандаги сувдан бир хўплаб, Самарқандга Қулматов келибди, ўз кўзим билан кўрдим, деганини биламан, ҳамманинг нафаси ичига тушиб кетди. Қулматов ревизор бўлиб, Тошкентдан кафедрани текширгани келибди, деган хаёл фикрдан ўтди.

Ходимлар аста-секин ўзларига келиб, ҳалиги одамга савол ёғдириб ташлашди:

— Ўз кўзинг билан кўрдингми?

— Ҳа, ўз кўзим билан.

— Адашмадингми?

— Йўқ, худди ўзи.

— Ишқилиб ишга келмабдими?

— Шуни сўрамабман.

Шундан кейин кафедра ходимлари ҳалиги «хушхабар» келтирган кишини «латтасан, доим оғзингдагини олдириб юрасан, ишинг пухта эмас, сўрашиб, хўш, келинг, демайсанми» қабилидаги иборалар билан савалаб кетишди.

Суриштирсам, Қулматов фан доктори, профессор бўлиб ана шу кафедрага мудирлик қилган, ўзининг «ёшликдаги тузалмас» касали тутиб, кафедрадагиларнигина эмас, институт коллективини ҳам ишдан қолдирган, неча ўнлаб кишиларга осилиб, уларни сарсон қилган. . .

Шундан кейин менга институт ректорининг буйруғини кўрсатишди. «Ички касалликлар кафедрасининг мудири М. Қ. Қулматов СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг қоидасига асосан, кафедрага раҳбарликни эплай олмагани учун вазифасидан олиб ташлансин».

Профессорнинг Тошкент ҳамда Душанбе медицина институтларида кўрсатган кароматлари, қилган ҳангомаларини ёзаверсангиз қоғоз етмай қолади. У, бу институтларда студентларга дарс бериш ўрнига, кўпроқ ўзининг таржимаи ҳолини гапириб беришдан нарига ўтмаган.

Муҳаммад Қулматов бир амаллаб Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Гемотология ва қон қуйиш илмий текшириш институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари лавозимига ўтириб олди. Қарабсизки, тинчгина ижодий иш кетаётган институтдаги ҳаёт бузилди, илмий ходимлар асабийлаша бошлашди. Қулматов бир-икки ой ёлчитиб ҳам ишламай, осилсанг, баланд дорга осил, оёғинг ерга тегмасин қабилида иш кўриб институт директори Х. Ҳакимовга осилиб қолди:

— Иш билмайсиз, илмий ишингизнинг мазаси йўқ, Палончиевни ёқлайсиз, Пистончиевни чиқиштирмайсиз.

Директор бунга эътибор бермаган эди, иш бошқача тус олди. Қулматов илмий ишни бу ёққа йиғиштириб қўйиб, кулоч-кулоч шикоятлар, тўғрироғи, иғволар тўқий бошлади: эмиш, С. Назмиддинов, У. Олтибоев, В. Михайлов, А. Аброров каби ходимларнинг таланти бўғилиб ётганмиш, гемотология бўлимининг раҳбари Ц. Слепакова гемотология кўчасидан ўтмаганмиш, илмий текшириш ишлари плани ҳаётни ўрганмай тузилганмиш, директор Ҳакимов раҳбарликка лойиқ киши эмасмиш ва яна қанча-дан-қанча миш-миш, туҳматлар...

Қани энди ана шу миш-мишларнинг биронтаси тасдиқланса, бирон пункти ҳақиқатга тўғри келса! Профессоримизнинг навбатдаги иғвоси текширилаётганда, сири очилиб қолишидан қўрқиб, ҳеч кимдан сўрамай-нетмай Самарқандга жўнаб қолибди.

Қулматов институт қаерда жойлашганини ҳам унутиб қўйди. У қаерга кирса, одамларнинг раҳмини келтириш учун кўзига ёш олади:

— Ҳақиқатни қидириб юрибман, ҳақиқат деб касалга чалиндим, уйсиз-жойсизман. . .

Қўйсангиз-чи, профессор! Бунга ким ишонарди!

Профессор ишга ойлаб чиқмаса ҳам уялмай-нетмай маош талаб этишига келганда, унинг виждони азоб чекмаганлигидан ҳайратга тушасиз.

Қулматовнинг иғвогарлиги, туҳматчилиги, иноқликка нифоқ солиши, ишламай тишлаб юриши Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига сир эмас, албатта. Министр Б. Маъзумов Қулматовнинг найрангли кўз ёшига ишоняптими, ё ўртада бирон нарса борми — ишқилиб масалани узил-кесил ҳал қилишга нимадандир иймaниб турибди. Акс ҳолда, бу профессорнинг хатти-ҳаракатлари ўз вақтида танқид қилинган кунларда («Қизил Ўзбекистон», 1963 йил, 5 июль) министрлик бу масалага чек қўйган бўлур эди.

Бизнинг замонамизда фан доктори деган даража, профессор деган унвон улуғ, уни халқимиз ҳурмат-иззат қилади, йўлига поёндозлар тўшайди. Аммо, ана шундай ҳурмат-иззатни ниқоб қилиб, бирон жойда ёлчитиб ишламаган, бирорта шогирд етиштирмаган, одамларни ишдан қолдириб асабини бузиб юрган Қулматов сингари кишиларга шафқат қилмаслик лозим. Бизнингча энди шундай бўлар. . .

Восн МАҲКАМОВ.

УЧУВЧИЛАР ЁРДАМГА КЕЛДИ

Хоразм область колхозчилари ва механизаторларига ҳашаротни йўқотишда Граждан ҳаво флоти учувчилари ёрдамга келдилар.

Ҳашаротни қириб ташлашда Урганч аэрофлотининг ҳашаротга қарши курашга мослаштирилган самолётлари қатнашаётир. Учувчилардан Василий Королев, Озод Валиев, Геннадий Раженцов ва бошқалар кунига 250-300 гектар майдонга дори сепмоқдалар.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Эрталабки гимнастика машғулоти**, 11.20 — **Баҳодир Эртаберган** (болалар учун диафильм). 11.35 — **Меҳмонимиз Жанни Родари** (телевизион фильм). 11.45 — **Душман гирдоби** (бадиий фильм).

Рус тилида: 13.25 — **Пионерия киножурналининг 4-сони.** 13.35 — **Тош гул** (фильм-эртак).

Ўзбек тилида: 17.00 — **Қувноқ минутлар** (болалар учун). 17.35 — **Телевизион янгиликлар**, 17.50 — **Ватандан узоқда** (бадиий фильм).

19.15 — **Эшиттиришлар программаси**

Рус тилида: 19.20 — **Янги уй** (болалар учун мультипликацион фильм).

19.30 — **Ленин номи билан — 40 йил** (ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 20.30 — **Концерт ва телевизион янгиликлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/VII да кундуз **Этик кийган мушук**, кечқуруи **Боғчасарой фонтани**, 14/VII да **Кулган киши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЕЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** — 12/VII да **Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Шоҳсанам ва Ғариб — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 6 да). «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Севги ва мода — «ВАТАН» (кундуз соат 2, 4 кеч 8 ва 10 да).

Диққат! Шаҳарда сиҳргар — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Вой, бу қизлар — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11 ва кеч 8 яримда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч 6 да).

Номаълум аёл — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 3-20 ва кеч 6-50 минутда).

Кечувда учрашув — «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

49 кун — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 да).

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА
12 июлда
Ўзбекистон ССР халқ артисти
КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ
раҳбарлиги ва иштирокида
ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ
2 бўлимда
катта концерти
Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА
кундуз соат 2 дан кеч 9 гача
Планетарий ишлайди
Сеанслар музика билан давом этади, кинофильмлар ва осмон жисмларини тасвирловчи диапозитивлар кўрсатилади.
4-37-33 телефон орқали коллектив заявкалар қабул қилинади.
Дам олиш куни — душанба.

«ДОРРЕМСТРОЙТРЕСТ» ҚУРИЛИШ ҲОВЛИСИ
нақд пулга ва перечисление тартибида
Ўтинбоп
ГАРБИЛ ВА ЕҒОЧ ЧИҚИНДИЛАРИ
СОТАДИ
Ўтинни темир йўлда ҳам етказиб бериши мумкин.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссе, 9-уй.

«Ўзбекистон хотин-қизлари», «Гулхан» ва «Ғунча» журналлари редакцияларининг коллективи «Гулхан» журнали машинисткаси

Жўрахон РАҲИМОВАНИНГ

узоқ ва оғир касалликдан сўнг бевақт вафот этганлигини қайғу билан билдириб, марҳуманинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти маъмурияти, партия ташкилоти ва маҳаллий комитети институтнинг кекса илмий ходими

Абдулла Тожиевич ХУЖАХОНОВнинг

оғир касалликдан кейин вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

Португалия маъмурларининг жиноятқорона ҳаракатларига қарши ВЦСПС баёноти

Касаба Союзлари Бутуниттифоқ Марказий Совети баёнот эълон қилиб, инсоннинг элементар ҳуқуқларини поймол этаётган ҳамда Португалиядаги ватанпарварлар ва демократларни, фашизмга қарши курашчиларни тюрьмаларда сақлаб келаётган Португалия маъмурларининг жиноятқорона ҳаракатларини Совет Иттифоқидаги миллион-миллион ишчи ва хизматчилар номидан нафрат билан қоралади.

ВЦСПС Пенише тюрьмасидаги етти маҳбусни таҳқирлаш дарҳол тўхтатилишини, ана шу маҳбусларнинг ҳаммаси, шунингдек тюрьмалардаги бошқа португалиялик демократлар ва ватанпарварлар дарҳол озодликка чиқарилишини талаб қилди.

Баёнотда айтиладики, совет ишчи ва хизматчилари Португалия меҳнаткашларининг истибдодга қарши, касаба союзларининг эркинликлари учун, демократия учун, энг яхши ҳаёт учун олиб бораётган адолатли курашида улар билан қардошларча бирдам эканликларини изҳор қиладилар. (ТАСС).

ҚАРАШЛАРНИНГ ТЎЛА БИРЛИГИ

КАНБЕРРА, 10 июль. (ТАСС). Чили Компартияси делегацияси 22 июндан 1 июлгача Австралияда бўлди. Австралия Коммунистик партиясининг органи «Трибюн» газетаси бугунги сонида Австралия Компартиясининг бош секретари Л. Шарки ва Чили Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, Чили Компартияси Сиёсий комиссиясининг аъзоси Орландо Мильяснинг қўшма баёнотини босиб чиқарди.

Қўшма баёнотда, жумладан бундай дейилади: Ҳар иккала томон халқаро коммунистик ҳаракатнинг ҳозирги аҳволини муҳокама қилиб, тамомила бир хил фикрга келди. Ҳар иккала партия 1957 ва 1960 йилларда ўтказилган кенгашларнинг қарорларига қатъий амал қилади ва ўз мамлакатларида олиб бораётган курашларида ана шу принципларни қўллашга ҳаракат қилади. Ҳар иккала партия Хитой Халқ Республикаси Компартияси раҳбарларининг йўлига кескин қарши чиқмоқда. ХХР Компартияси раҳбарлари халқаро коммунистик ҳаракатнинг компартиялар томонидан ўзаро келишиб олинган бош йўлига қарши чиқмоқдалар ва бу ҳаракат сафларини бузишга интилмоқдалар.

Ҳар иккала партия, дейилади баёнотда, келишмовчиликларни муҳокама қилмоқ учун барча Коммунистик партияларнинг кенгашини чақириш кераклигини таъкидлайди. Бунинг учун қардош партияларнинг ишларига четдан аралашишга барҳам бермоқ керак. Хитой Компартиясининг раҳбарлари Австралия ва шунингдек Чили Компартиясининг ишларига аралашиш учун беҳуда уринмоқдалар.

КОНГОНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ЛОНДОН, 10 июль. (ТАСС). Леопольдвилда президентнинг Моиз Чомбе таклиф қилган ҳукумат составини тасдиқлайдиган декрети ҳамда янги кабинет министрларининг рўйхати эълон қилинди.

Рейтер агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан берган хабаридан маълум бўлишича, Чомбенинг ўзи бош министр лавозимидан ташқари ташқи ишлар министри, информация ва ташқи савдо министрлари лавозимини ҳам ўз зиммасига олган.

Ҳукумат составида Чомбедан ташқари Жанубий Касаининг собиқ «олмос короли» Альбер Калонжи (қишлоқ хўжалиги министри), Чомбенинг Катангадаги энг яқин маслакдошларидан Годфруа Мунонго (ички ишлар министри) ва бошқа бир қанча арбоблар бор.

Президент Касавубунинг шахсан ўзи бошчилик қиладиган махсус комитет янги ҳукуматда мудофаа вазифаларини адо қилади.

КОММУНИСТ МЭР ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

РИМ, 10 июль. (ТАСС). Италиянинг Альбано шаҳри (Рим яқинида) муниципал кенгаши коммунист А. Дьетрични шаҳар мэри қилиб сайлади. Илгари христиан-демократик партия вакиллари Альбано муниципал кенгашини доим эгаллаб келган эдилар.

Жазо отрядларининг жиноятлари

БОГОТА, 10 июль. (ТАСС). Колумбия қўшинлари ва АҚШнинг Колумбиядаги ҳарбий миссияси эгасиз ерларни қўлга олиб, маҳаллий бошқарма тузган тоғлик Маркеталия райони деҳқонларига қарши икки ойдан буён шафқатсиз қирғинчилик уруши олиб бормоқдалар. Жазо отрядларининг мисли кўрилмаган ваҳшийликлари шу район деҳқонларининг Колумбия миллий конгрессига юборган хатидан маълум бўлиб қолди.

Хатда бундай дейилади: Қишлоқларда «операциялар» ўтказилган вақтда юзларча бомбалар, шунингдек касалликлар туғдирувчи бактериялар солинган контейнерлар ташланди. Самолётлардан напалм бомбалари ташланиб, уйлар ва экинзорлар куйдириб юборилди. Ваҳшиёна бомбардимон қилишда Американинг 15 самолёти ва 4 вертолёти қатнашди. Тинч деҳқонлар, уларнинг хотинлари ва болалари, дейилади хатда, ана шу бомбардимонларнинг қурбони бўлди.

Хатга 1500 киши қўл қўйган. Хатнинг авторлари уруш ҳаракатларининг тезликда тўхтатилишини ва ана шу жиноятларни қилишда айбдор бўлган кишиларнинг қаттиқ жазоланишини талаб этмоқдалар. Улар Халқаро Қизил Крестга мурожаат қилиб, деҳқонларга қарши бактериологик қурол ишлатилаётганлигига ишонч ҳосил қилиш учун ўз вакилларини Колумбияга юборишга даъват этадилар.

БОШПАНАСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

ЛОНДОН, 10 июль. (ТАСС). «Гардиан» газетаси бундай деб ёзади: Лондон районида бошпанасиз оилалар сони ортиб бормоқда.

Ҳозирги вақтда Лондон графлиги кенгаши районида 1217 бошпанасиз оила бор.

МИННАТДОРЛИК ТУЙҒУСИ

НИКОЗИЯ, 10 июль. (ТАСС). Кипр матбуоти Кипр Меҳнаткаш халқ прогрессив партияси Марказий Комитети, Умум Кипр меҳнат федерацияси, Кипр деҳқонлари иттифоқи ва бошқа жамоат ташкилотларидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев номига юборилган телеграммаларни эълон қилди. Телеграммаларда ўз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган Кипр халқининг адолатли курашини Совет Иттифоқи қўллаб-қувватлаётганлиги учун киприкликларнинг миннатдорлик туйғулари ва чуқур ташаккури изҳор этилади.

Телеграммаларда таъкидлаб ўтиладики, Н. С. Хрущевнинг ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига ўтказилган қабул маросимидаги нутқи Кипр халқини Кипр ички ишларига аралашишни давом эттираётган империалистларга қарши, Кипр тупроғида жойлаштирилган чет эл ҳарбий базаларига қарши, ёш республиканинг бахт-саодати, суверенитети ва чинакам озодлиги учун тағин ҳам қатъиятлик билан кураш олиб боришга руҳлантирмоқда.

ЎРТА ДЕНГИЗНИ ЯДРОСИЗ ЗОНАГА АЙЛАНТИРИШ КЕРАК

ЖАЗОИР, 10 июль. (ТАСС). Ўрта денгиз ҳавзасини ядросиз зонага айлантириш юзасидан Жазоирда 6 июлда бошланган халқаро конференция ўз ишини тамомлади.

Конференция қатнашчилари якунловчи мажлисда умумий резолюция ва «Жазоир хитобномаси»ни қабул қилдилар. Ана шу икки муҳим ҳужжат халқларни, ҳукуматларни ва халқаро ташкилотларни Ўрта денгиз ҳавзасини ядродан холи қилиш учун курашда иштирок қилишга чақиради. Ўрта денгиз ҳавзасида ҳарбий базаларни жойлаштиришга қарши ва бу ҳавзада ядро қуроли бўлишига қарши норозилик билдириш юзасидан оммавий митинглар ва намойишлар ўтказиш кўзда тутилади. Конференция қатнашчилари конференция қарорларини турли маданий, иқтисодий ва жамоат ташкилотлари билан маҳкам ҳамкорликда амалга оширишга қарор қилдилар.

Конференциянинг иш жойи Жазоирда бўлган доимий органини тузишга қарор қилинди. Бешинчи июль куни Ўрта денгиз ҳавзасини ядросиз зонага айлантириш учун кураш куни сифатида нишонланади.

Кеча кечқурун конференция қатнашчилари шарафига ўтказилган қабул маросимида делегацияларнинг раҳбарлари «Жазоир хитобномаси»ни президент Бин Беллага топширдилар. Бин Белла бу хитобномани Африка мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг 17 июлда Қоҳирада чақириладиган конференциясига тақдим этишга ваъда берди.

Совет Иттифоқи дўст Афғонистон халқига ўз миллий экономикасини юксалтиришда катта ёрдам кўрсатяпти. Ҳозир совет техникаси ва мутахассислари кўмаги билан Қобул дарёсининг Наглу районида мамлакатда энг йирик гидроэлектростанция қурилмоқда. У ишга тушган тақдирда ҳозир мамлакатда мавжуд электростанциялар ишлаб чиқараётганча электроэнергия беради. Суратда: «ЭКГ-4» совет экскаватори электростанция қурилишида.

В. Соболев фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

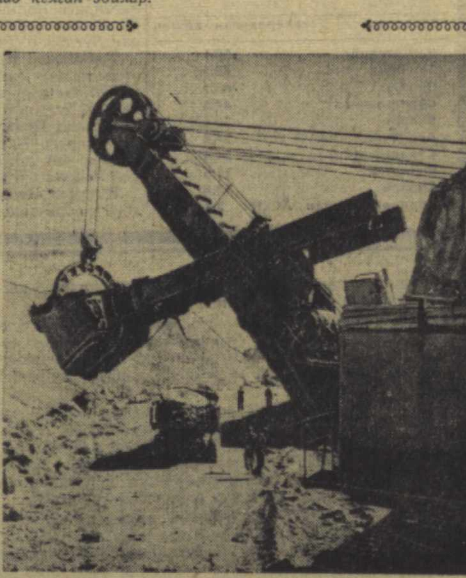

ТУҲМАТЧИ

Халқимизда маккор туҳматчига қарши ғазаб ва нафрат билан айтилган мана бундай мақоллар бор:

— Туҳматчининг ўзи ёмон, ўзидан ҳам сўзи ёмон. Туҳмат тош ёради, тош ёрмаса бош ёради. Туҳматчини қилсанг фош, бахтинг ҳамиша йўлдош.

Маккор, суллоҳ туҳматчи,
Очкўз арвоҳ туҳматчи,
Ҳеч қаердан ўзига
Топмас паноҳ туҳматчи.

Фисқу фужур уяси,
Дили қозон куяси,
Тоши тегса бошқага —
Мингга етар туяси.

Анов куни бир иғво
Қўзғади катта ғавғо,
Текшириш аниқлади,—
Нуқул бекорчи савдо.

Туҳматчида бир хаёл,
Ухлатмайди бемалол,
Фикри-ёди ёлғонда,
Юзи шувут, тили лол.

Шаллақи, олғир, шайтон,
Уни лаънатлар замон,
Қани айтинг ўзингиз,
Борми туҳматдан ёмон?

Қочинг, иғвогар, пастдан,
Туҳмат тўқийди қасддан,
Қачон қарасанг ғийбат,
Боши чиқмас ҳасратдан.

Ўзи пашшадек хира,
Унда бўлмас дўст, жўра,
Зимдан чақиш одати,
Ор-номуси йўқ сира.

Сурбет, суллоҳ туҳматчи,
Очкўз арвоҳ туҳматчи,
Ҳеч қаердан ўзига
Топмас паноҳ туҳматчи.

Туҳматчини қилинг фош,
Бахтингиз бўлсин йўлдош,
«Лаънат сенга туҳматчи!»,
Шундай дейди қари-ёш.

Акмал ПЎЛАТ

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● Совет юк кемаси «Иван Павлов» Могадишо портида лангар ташлади. Бу кема Сомали республикасига давлат ихтиёридаги беш авторемонт устахонаси учун машина-ускуналар ва Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилаётган объектлар учун 500 тонна ҳар хил юклар келтирди.

● Токиода Япония ҳукмрон либерал демократик партиясининг съезди очилди. Бу съездда Хаято Икэда яна шу партиянинг раиси қилиб сайланди. Икэданинг партия раиси қилиб сайланиши унинг Япония бош министри бўлиб қолишидан далолат беради.

● Германия Демократик Республикаси парламентлараро группасининг таклифига биноан, Франция сенаторларининг бир группаси Берлинга келди. Меҳмонлар республиканинг иқтисодий, сиёсий, социал ва маданий соҳаларда эришган муваффақиятлари билан танишадилар.

● Юк ташиш тўғрисида битимлар тузилмаганлиги сабабли Англиянинг 200 минг тоннадан зиёд ҳажмли 28 савдо кемаси бекор турибди. Бекор турган савдо кемаларининг миқдори жиҳатидан Англия капиталистик мамлакатлар орасида биринчи ўринни эгаллайди.

● Жанубий Африка Республикаси территориясида полиция тинтувлари, репрессия ва қамоққа олишлар яна авж олиб кетди. Жанубий Африканинг машҳур адвокати Абрахам Фише (бу адвокат Н. Мандела ва унинг сафдошлари устидан ўтказилган суд процессида ҳимоячи бўлган эди), «Драм» журнали бош редакторининг ўринбосари Хью Левин, Жанубий Африка Республикасининг Ферву́рд ҳукумати томонидан тақиқланган ҳинд конгресси партияси ижроия комитетининг собиқ аъзоси Муҳаммад Амин Кажи ва бошқа кишилар суд ва терговсиз қамоққа олиниб, тюрьмага ташланди.

● Янги Зеландия мудофаа министри Дин Эйр бундай деди: Янги Зеландия қуролли кучлари Малайзияда хизмат қилиш учун яна 300 киши армия сафига чақирилганлигини эълон қилди.

● Американинг Ньюпорт шаҳри (Теннесси штати) яқинида «Юнайтед Эйрлайнс» компаниясига қарашли пассажир самолёти қулаб тушди. Экипажнинг 39 аъзоси ва пассажирлар ҳалок бўлдилар. (ТАСС).

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221, Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005. 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255; 30256; 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 02374. ИНДЕКС — 64543. № Б — 161.